

Főszerkesztő: Faludi Viktória
Lapterv: Maczó Péter
Korrekktor: Endzsel Ernőné

Szerkesztőbizottság
Eiler Emil, dr. Garáné Bardóczy Irén,
Hujder Zoltán, Maczó Péter, Péterfi Sándor,
Szentendrei Zoltán, Szikszay Olivér

A Magyar Grafika védnökei
Bálint Csaba, Burger László, dr. Egyed Béla,
dr. Endrédy Ildikó, dr. Horváth Csaba,
Jászkuti László, Kelemen Eörs, Lendvai László,
dr. Peller Katalin

Kiadó
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
1135 Budapest, Tahí út 53-59.
Telefon: 06 1 783 0347
E-mail: faludi@mgonline.hu
Honlap: www.mgonline.hu
facebook.com/MagyarGrafika
Felelős kiadó: Fábián Endre elnök

Nyomdai előkészítés: Aldus Grafikai Stúdió

Borító: Maczó Péter
A második oldalon lévő kalligráfiát
Gleichauf Boglárka készítette

Borító nyomtatás: Kartonpack Nyrt.
Felelős vezető: Tóth Gábor
Belívek nyomtatása: Avaloni Kft.
Felelős vezető: Anderle Lambert
Kötészet munkálatok: Stanctechnik Kft.
Felelős vezető: Hermann Tibor

Terjeszti a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület
Előfizethető a titkárságon
Egyes szám ára a titkárságon: 1000 Ft+áfa,
postázva: 1200 Ft+áfa
Előfizetés egész évre: 7200 Ft+áfa
Megjelenik évente hatszor

Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon: +36 1 201 8891
E-mail: batthyany@kultur-press.hu

Hirdetésfelvétel a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület titkárságán
Index: 25537
HU ISSN 0479-480X

Borító karton: Symbol Card

tartalom

<i>Faludi Viktória</i>	Kedves Olvasónk!	3
<i>Gazda Gergő</i>	A nyomdai PDF-ek ellenőrzése – a gyakorlatban	4
	Így mutasd meg, mielőtt kinyomtatod!	8
<i>Ratkovics Péter</i>	Kié a felelősség?	12
<i>Dr. Markus Heering</i>	A gép- és berendezésgyártók lázasan várják a drupa 2016-ot	14
<i>Békésy Pál</i>	A melegfóliázás okozta színváltozás kompenzálása a nyomaton	16
<i>Horváth Szabolcs</i>	Iparági Karbantartók Konferenciája	20
	GPwA Zöld Díj 2015	24
	PNYME rendkívüli küldöttközgyűlés	26
<i>Faludi Viktória</i>	Marzék–Kner jubileum	29
<i>Faludi Viktória</i>	Andor-napi szimpózium	32
<i>Faludi Viktória</i>	Huszonöt éves a Nyomda- és Papíripari Szövetség	34
<i>Marác Csaba</i>	Lövéssem van...	37
	STI Color Day	40
<i>Faludi Viktória</i>	Tradíció vs. Újhullám	42
	Az X-Rite Európa-szerte sikeres workshopja Magyarországon!	45
<i>Faludi Viktória</i>	Új hely, új lehetőségek: IGEPa Hungary	46
	SCH-Ózon: a papírhulladék nem szemét	48
	Izgalmas jövőt ígérnek az öfszetkasírozott kartonok	50
<i>Eiler Emil</i>	Az extraprofit-növelő színek	52
<i>Gera Attila</i>	Hadd folyjon át a festék a monitorról a papírra	54
	Megnyílt a Mantskovit Bálint Nyomdatörténeti Múzeum!	56
<i>Szalai Béla</i>	Buda várának első hiteles, keleti nézetű, eddig ismeretlen látképe 1542-ből	58
<i>Bánfi Szilvia</i>	Árulkodó könyvdíszek, betűtípusok, rejtőzködő tipográfus	62
<i>Major Lajos</i>	B... mint Bodrogkisfalud	64
<i>Major Lajos</i>	Korea Now!	68
<i>Maczó Péter</i>	Játssz velem!	70

Kedves Olvasónk!

Az év végi hajrá lassan lecseng, az utolsó megrendelői rohamok is alább hagynak. Itt az ideje kicsit megpihenni, a családi életre koncentrálni és számba venni, értékelni az eltelt év történéseit. Lapunk 59. évfolyamának minden száma pontosan a tervezett időben és terjedelemben megjelenhetett, hála partnereinknek és a maroknyi lelkes kivitelezői csapatunknak, amely e közös munkában fáradságot nem kímélve vett részt. Ezúton is külön köszönetet szeretnénk mondani kivitelező partnereinknek, akik tudásuk legjavát adva emelték lapunk színvonalát. Idén a PNYME egyéni tagságának csökkenése mérséklődött, ami lapunkra nézve is kedvező, hiszen olvasótáborunk egy jelentős részét a PNYME-tagok alkotják. Ezen a területen sok megvalósításra váró tervünk van, ami főleg a pályakezdő és a fiatalabb korosztályt célozza. Örömmel számolunk be a hírről, hogy új erőre kapott az oktatás, még az utolsó órában sikerült megmenteni a szép hagyományokkal rendelkező nyomdaipar középfokú képzését. Az összefogás, ami a szakiskolák között békés-csabai kezdeményezésre létrejött, példa értékű, tiszteletet érdemel.

Ez évi utolsó megjelenésünk a prepress témakörrel kiemelten foglalkozik, s ebben egy közös álláspontot és egyben szakmai ajánlást tartalmazó összegzést kapnak olvasóink a nyomdai PDF-ek ellenőrzésének gyakorlatáról. A meghívott szakemberekkel kibővített szerkesztőségi csapatunk jól szemléltette a különböző szakterületek eltérő nézőpontjait, és nagyon izgalmas feladat volt egy általános ajánlást készíteni. Gazda Gergő fogta össze a csapatot, Ballon Ágnes, Békésy Pál és Nagy Péter is fontos szerepet vállalt a közös álláspont kidolgozásában. Ugyanehhez a témakörhöz csatlakozik Ratkovics Péter *Kié a felelősség?* című írása, illetve Nagy Péter *Igy mutasd meg, mielőtt kinyomtatod!* című cikke.

Beszámolunk számos szakmai eseményről és e számban hat videó-melléklethez is hozzáférhet okostelefonnal vagy számítógéppel rendelkező olvasónk.

Az adventi időszak és az ünnepek alatti családi összejövetelek alkalmat kínálnak a tartalmas időtöltésre társasjátékkal. Ezt a hangulatot idézi Maczó Péter *Játssz velem!* című cikke.

Kívánok a Magyar Grafika szerkesztőbizottsága és kivitelező gárdája nevében minden kedves olvasónknak örömben, vidámságban bővelkedő ünnepeket és békés, boldog, vidám 2016-os esztendőt!

Tisztelettel:

Faludi Viktória
főszerkesztő

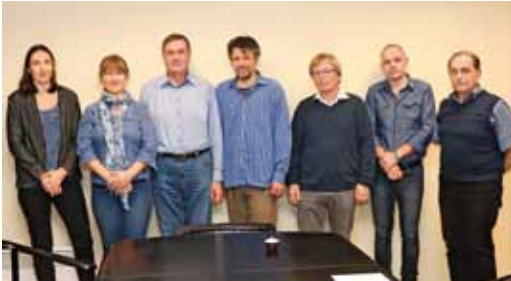

A nyomdai PDF-ek ellenőrzése – a gyakorlatban

Gazda Gergő

A vizuális kommunikáció és az ezt kiszolgáló DTP-szoftverek ugrásszerű fejlődésének köszönhetően a megrendelők által nyomdai reprodukcióra szánt PDF-dokumentumok egyre széteágazóbb információ tartalmat hordoznak. Ezen információk egy része a megálmodott látványra, más része azonban a nyomdai reprodukció technikai részleteire vonatkozik, s a legjobb nyomtatási eredmény elérése legtöbbszor megköveteli a nyomdától ezek utólagos módosítását – ezzel számos technikai és ügyfél-tájékoztatási kérdést felvetve.

Az e témában indított kerekasztal-beszélgetés vázát Gazda Gergő öntötte cikkbe, a résztvevők szakmai hozzászólásai pedig a színnel kiemelt írásokban találhatóak. Ezúton is köszönjük a remek csapatmunkát Ballon Ágnesnek, Békésy Pálnak, Gazda Gergőnek és Nagy Péternek.

Ballon Ágnes, Faludi Viktória, Keresztes Tamás, Gazda Gergő, Ratkovics Péter, Völgyi László, Békésy Pál

A PDF – A DIGITÁLIS MÁSOLÓEREDETI CÍM NYERTESE

A kiadványszerkesztésben ma már szinte kizárólagosan használt PDF oldalleíró nyelv tökéletesen betölti azon szerepét, hogy egy eszközfüggetlen állományként minden, a nyomtatás számára fontos információt el lehessen benne helyezni

és visszanyerni. Zárt felépítésének köszönhetően, amely kevésbé engedi az utólagos manipulációt, igen gyorsan népszerűvé vált mind a nyomda, mind a megrendelői oldal számára, hiszen éppen a nem-szerkeszthető mivolta miatt egy remek digitális másolóeredeti szerepét töltheti be, kapaszkodót adva a szerkesztési-tervezési folyamat során létrehozott anyag pontos rögzítésére, elejét véve minden, az esetlegesen számítógépenként eltérő megjelenésből adódó vitának. Ha egy adott méretű és színű, adott betűcsaládból szedett szövegelem, vagy valamely árnyalatosságból egy adott ponton volt elhelyezve a layouton, akkor biztosak lehetünk benne, hogy a másik gépen megnyitva ugyanez az eredmény lesz látható.

PDF/X SZABVÁNY – A NYOMTATÁSRA OPTIMALIZÁLVA

E tekintetben komoly előrelépést hozott a PDF/X szabvány, amely a PDF szabvány alcsoportja. Fő törekvése a nyomtatásra szánt állományok fájlcserelésének megkönnyítése és szabványossá tétele. A PDF/X szabvány szerint mentett PDF biztosan nem tartalmaz például külső betűtípusra vagy képre való hivatkozást. A legelterjedtebb PDF/X-1a szabványú PDF ezen túlmenően kizárólag CMYK és direkt szín csatorna használatát teszi lehetővé.

A POSTSCRIPT-TŐL A PDF/X-3-IG

Bár az Adobe csak egyféle PDF-formátumot gyárt, annak paraméterezésével különböző szabványoknak megfelelő PDF állítható elő. A PDF/X szabvány régi X-1a változatában még fellelhetőek a PostScriptben megszokott korlátozások – például a transzparenciára, színátmenetre, vetett árnyékokra vonatkozóan –, amelyeket az X-3 szabvány már natívan kezel. Ezek korábbi kötelező összeolvasztása kétségtelenül kényelmes volt a nyomdának, de ugyanennyi probléma is származhatott ebből az eljárásból.

A legtöbb nyomda ugyanakkor még mindig X-1a formátumot kér, pedig az Acrobat Print Engine újabb változata már képes feldolgozni a X-3 szabvány által is támogatott effektusokat.

Békésy Pál

SZÍNPROFILOK ÉS EGYÉB NYOMDATECHNIKAI ÁLLATFAJTÁK

A megrendelő számára fontos és jól látható tartalmi-képi elemek PDF-ben való megjelenése kapcsán alig támad manapság kétség bárkiben is, hiszen biztosra vesszük, hogy ha egy elem oda és olyan méretben lett elhelyezve, akkor ez bizonyára szándékosan és ellenőrzöten történt – ezeken túl azonban megannyi, a nyomdai reprodukcióval összefüggő technikai információknak is bele kell kerülnie az anyagba annak érdekében, hogy a nyomdai folyamat biztosan kézben tartható legyen. Sajnos ezek a technikai beállítások – például az előbb említett színprofil vagy a direkt színek használata – sok esetben nem tükrözik a megrendelő valódi szándékát, esetleges, nem kontrollált vagy megtévesztő is lehet.

A PDF-JAVÍTÁS NEHÉZ MŰVÉSZETE

Nagyon fontos eleme a prepress munkának a vizuális ellenőrzés, mert vannak olyan hibák, észrevételek, amihez a tapasztalt szakember szeme szükséges. Nagy segítség és jó kiegészítője a manuális munkának a ma már ipari szabványként elfogadott automatikus ellenőrzésre beprogramozható eszközök használata. Bármely eljárást részesíti is a nyomda előnyben, próbáljuk csoportosítani a PDF-ben található tipikusan előforduló és ellenőrzéskor felmerülő azon jelenségeket, amelyekkel a nyomdai előkészítés során mindenképpen foglalkozni kell.

PDF-EK VIZUÁLIS ELLENŐRZÉSE

A PDF-ek ellenőrzését vizuálisan kezdjük, ennek kiindulópontja a nyomdai formakészítő és géptermi táska, ami tartalmazza az előkészítő operátornak mindazon információkat, amihez a leadott PDF-nek meg kell felelnie, ilyen pl. a kiadvány kötetzeti kikészítésének módja (ragasztókötött, cérnafűzött, irka, spirálozott stb.), mérete, terjedelme. Ha a leadott állomány megfelel a vágott mérethez és terjedelemhez, akkor

léphetünk tovább az ellenőrzés további fázisaira, esetleges javítások beiktatására.

A PDF vizuális ellenőrzése során olyan rejtett hibákat is lefűlelhetünk, amit a szoftverek nem „vesznek” észre, éppen ezért fontos a formakészítésben a tapasztalt szakember. Ilyen rejtett hibák és szemmel érzékelhető hibák lehetnek egy réteg mögött elbújt képi vagy vektoros elem, egy félig látszó pagina, szövegmegvastagodás rippelés után, megtörő betűkép, kifutó hiánya, linkelt elemek stb.

Ballon Ágnes

AUTOMATIKUSAN JAVÍTHATÓ ANOMÁLIÁK

Vannak a nyilvánvalóan javítandó és könnyen javítható, tipikusan prepress-es feladatok. Ide sorolható a négy színre beállított, de egyébként a monitoron feketének látszó kis betűméretű szöveg, amelyet automatikusan javíthatunk 100% egy szín feketére. Ugyanez érvényes e szövegek felülnyomási beállítására is, amely szintén automatikusan bekapcsolandó, mintegy technikai követelményként a nyomdai reprodukció során. Ide sorolható sok esetben a lehúzóoldási veszélyt okozó túl magas össz-festékterhelésű felületek (angolul Total Area Coverate – TAC) ellenőrzése és javítása is.

A FESTÉKTÜLTERHELÉS KÉRDÉSÉHEZ

A TAC-csökkentés egy eljárásfüggő dolog, pl. digitális nyomásnál egyáltalán nincs rá szükség, mivel a nyomógép DFE-je mindenképpen konvertál.

Nagy Péter

A TAC, vagyis a túl magas festékterhelés problémáját előszeretettel terheli vissza minden nyomda a megrendelőre, de ez a nyomda dolga és csak azért foglalkozik vele a grafikus, mert a nyomda annyira előírja. Jó esetben a megrendelő az ISO Coated v2 300-as színprofilt használja. A 340% az esetek zömében nem megfelelő ofszettechnológiát használva nagy felületen papír nyomathozódn. Az sem mindegy, hogy a nyomófelület melyik részén van nagyobb TAC, milyen festéket használ, segédanyagot stb. Igazából feldolgozás előtt az anyagot elemezni kellene és a nyomdának úgy kialakítani a munkafolyamatot. Ez csak és kizárólag emberi döntés igénybevétele esetén valósítható meg. Na, erre nincs a legtöbb nyomdának ideje, kapacitása.

Békésy Pál

FIGYELMEZTETÉSEK

A második csoportba azok a „jelenségek” sorolhatók, amelyek javíthatók, sőt javítandók is annak érdekében, hogy a nyomdai reprodukció a kapott anyagból kiindulva a legjobb minőséget nyújtsa, ugyanakkor e javítások már látható változást hoznak az anyagon. Itt sok esetben egy kényes döntést kell meghozni, tudniillik, hogy a nyomda a saját felelősségére megtegye-e a változtatást, vagy már a grafikus, illetve megrendelő bevonása mellett kell, hogy döntsön. A legtöbb prepress-es manipuláció ebbe a kényes csoportba tartozik. A mellékelt táblázatban ezeket *Figyelmeztetés* címkével jelöltük meg, és az operátorra bízunk a javítás módjának és mértékének eldöntését, illetve az ügyfél bevonásának szükségességét.

RGB ÉS DIREKT SZÍNEK CMYK KONVERZIÓJA

Az RGB-CMYK és a CMYK-CMYK színkonverziókat nyugodtan automatikusra lehet venni; egy megfelelően konfigurált rendszer ezen a téren ma már nem hibázik sokat, ahol igen, az vagy nem lényeges, vagy kiszűrja a megrendelő/prepress.

A direkt színek használata megint csak a színkonverzió kérdéskörébe esik: ha az anyag CMYK-ként lett megrendelve, de van benne három Pantone szín, lehet levelezgetni meg telefonálni, de talán egyszerűbb belebontani a négy színbe azonnal, és prezentálni a keletkezett különbségeket. Nyilván más a helyzet, ha öt- vagy többszínesként van megrendelve a munka, akkor tisztázni kell a helyzetet. *Nagy Péter*

A Pantone színatlasz színei az esetek jelentős részében nagy színingerkülönbséggel nyomtathatók négy alapszínnel. Automatikus konvertálás esetén elég sok vita származhat ebből. Nem értik meg a megrendelők, miért nem lesz ugyanaz a szín. Ráadásul a különbség nem is mindig feltűnő egy színkezelést nem vagy rosszul használó rendszerben, nyomtatáskor meg igen. *Békésy Pál*

HIBÁK

Harmadik csoportba pedig a kimondottan hibának elkönyvelhető jelenségek állnak. Ilyenek lehetnek többek között a nagyon alacsony képfelbontás vagy teljesen hiányzó külső, linkelt

kép, a túlságosan kicsi betűméret vagy éppen a rosszul megadott oldalméret. Ezekben az esetekben a hagyományos megrendelői-nyomdai együttműködésben az anyag javításra való vizuális vizsgálata vagy az információk egyeztetése, a hiány pótlása az egyetlen járható út. A gyakorlat ugyanakkor ezekben az esetekben is sokszor fájdalmas kompromisszumok meghozására kényszeríti a nyomdát, hiszen vagy a szűk határidő nem engedi egy újabb kör megfutását, vagy a nyomda – sokszor nem alaptalanul – attól tartva, hogy a megrendelő e kéréseket a hozzáértés hiányának fogja tartani, és nem éppen az igényes munkavégzés részeként tekint majd rá, inkább megoldja vagy a minőség rovására változtatás nélkül kinyomtatja. Mindazonáltal mi a táblázatban *Hiba* címkével láttuk el az ilyen típusú anomáliákat.

A KÉPFELBONTÁS ELLENŐRZÉSÉHEZ

A képfelbontás felfogása 190 dpi alatt legyen csak „hiba”, mert 200 dpi az Adobe összeolvasztás belső felbontása. Másik oldalról a túl nagy felbontású képek automatikus leméretezése 300 dpi-re komoly gondokat okozhat, pl. egy képregény esetében (színesben feldolgozott, de tulajdonképpen vonalas rajzok). A nagy felbontású anyagokat sok esetben úgy lehet hagyni, a mai gépek elég erősek a feldolgozásukhoz. *Nagy Péter*

JAVÍTÁS, MINŐSÉG ÉS FELELŐSSÉG

A fenti szempontok figyelembevételével összeállított táblázat (eljárások és egyedi igények szerint kiegészítve) jó alapja lehet egy a gyakorlatban jól használható preflight profil, vagyis automatikus PDF-ellenőrzési séma létrehozásához.

Az automatikus PDF-ellenőrzés kapcsán ugyanakkor elmondható, hogy a nyomdák különböző megközelítéssel dolgoznak. Van, ahol a felelősség teljes kizárását abban látják, ha az automatikus ellenőrzés hibajelzései nyomán azonnal vizuálisan vizsgálják az anyagot a megrendelőnek, és csak a megengedhető javításokat végzik el automatikusan. A másik fajta prepress-es megközelítés pedig a beérkező anyagokat a legjobb nyomtatási eredmény érdekében maximálisan feljavítandó akár agresszív javításokat is megenged, és az eredményt (az okokat is feltárva) jóváhagyatja a vevővel, ezzel érve el a legjobb minőség mellett is a felelősség-visszaruházást.

E javítások mindegyikére jellemző, hogy a monitoron megjelenő anyaggal összehasonlítva nem eredményeznek látható változtatást, mégis szükségszerűek, hiszen a javítás elmaradása

komoly minőségi romlást eredményezne a nyomaton.

Az alábbi táblázatban ezeket *Automatikus javítással* ajánlva adtuk meg.

Hiba	Hiba típusa	Javítási javaslat
Dokumentum		
Eltérő oldalméretetek a dokumentumban	Figyelmeztetés	Új állomány kérése
Sérült dokumentum	Hiba	Új állomány kérése
Jobb oldali kötés	Figyelmeztetés	Új állomány kérése
Színek és színcsatornák		
RGB színmódú képek	Figyelmeztetés	Konvertálás megfelelő szoftverrel vagy új állomány
Kalibrált RGB	Hiba	
Kalibrált szürke	Hiba	
Beágyazott ICC RGB profil	Hiba	
Lab szín	Hiba	
NChannel szintér használata	Figyelmeztetés	DeviceN-re konvertálás
Több színből álló 9 pt-nál kisebb szöveg	Figyelmeztetés	
Egyszínű 12 pt alatti fekete szöveg kiüt	Automatikus javítás	Felülnyomásra
Több színből álló, egyébként fekete szöveg	Automatikus javítás	Egyszín feketére
Direkt színek használata	Figyelmeztetés	
Lehúzóadás veszélye (340% feletti összfestékterhelés)	Figyelmeztetés	
Beágyazott ICC profil	Figyelmeztetés	Eltávolítás
Képek		
Felbontás 190 dpi alatt	Hiba	Új állomány kérése
Képfelbontás 450 dpi felett	Figyelmeztetés	
Szövegek, vonalas, vektoros elemek		
5 pt-nál kisebb negatív szöveg	Figyelmeztetés	Betűképbővítés
Vonalvastagság 0,09 pt alatt	Figyelmeztetés	Vonal megvastagítása 0,12 pt-ra
Kettő vagy több színből álló vonalak 0,09 pt alatt	Figyelmeztetés	Javítás 0,15 pt vastagságúra
Font		
Beágyazatlan betű	Hiba	Új állomány kérése
Courier betűtípus használata	Figyelmeztetés	

A problémára természetesen van bevált és elegáns megoldás: az online imprimálás. Tekintsük át, melyek egy ilyen rendszer előnyei:

- bárholonnan és bármikor elérhető,
- nincs szükség fájlok, üzenetek küldözgetésére, helyette:
- hotlinkek küldése a megrendelő felé közvetlenül a rendszerből,
- kis felbontású („proxy”) képek helyett a valós, nagy felbontású adat ellenőrizhető,
- tartalomváltozások, oldalverziók, javítások követése és azonnali összehasonlíthatósága,
- szín- és mechanikai mérések, ellenőrzések lehetősége,
- megjegyzések, javítási kérések elhelyezése az oldalakon,
- jóváhagyás és visszautasítás oldalanként vagy kiadvány szinten,
- az egyéni felelőségek, jogkörök egy jól beállított rendszerben egyértelműen tisztázottak.

Egy kreatív szervezet számára – amely főként tartalom-előállítással foglalkozik – az online imprimálás előnyei kézenfekvőek. Ugyanakkor egy nyomda életében is hatalmas előrelépés lehet, ha a kivitelezés érdekében szükséges javításokat hatékonyan és egyértelműen tudja megmutatni az ügyfélnek (hiszen a beavatkozás

szinte elkerülhetetlen, például az első bekezdésben leírt okoknál fogva). A bonyolult belső munkafolyamat az online imprimálás segítségével egy átlátható, kézben tartható és főként biztonságos ellenőrzési-jóváhagyási lépéssé válik, amely tehermentesíti az előkészítést, az ügyfélkapcsolati munkatársakat, és végső soron gyorsabbá teszi a munka nyomógépbé emelését.

A „web proof”, „softproof” és hasonló néven már 15 éve létező technológia elterjedését elsősorban magas ára, másodsorban a megoldások nehézsége akadályozta. A fejlődés új fázisába lépve ma már nincs szükség tízmillióss nagyságrendű beruházásra, bonyolult rendszeradminisztrációra és ügyféloldali betanításra. Az online imprimálás könnyen hozzáférhető, többszintű szolgáltatássá vált, amely előfizetéses rendszerben (SaaS) vagy helyben telepített infrastruktúráként segíti a nyomdák és kreatív ügynökségek munkáját.

Nézzük, miképpen történik egy tipikus munka átadása, ellenőrzése és jóváhagyása a Colorcom Media által fejlesztett Tracker M online imprimáló rendszerben!

1. Megrendelő korábban kapott név/jelszó kulccsal bejelentkezik Szolgáltató Tracker rendszerébe.

2. Feltölti a kivitelezendő anyagot: az ezt hordozó munkát vagy maga hozza létre (ha erre jogosultsága van), vagy a Szolgáltató definiálja azt; a feltöltés tényéről Szolgáltató automatikus üzenetet kap.
 3. A Tracker M rendszer azonnal jelez olyan alapvető problémákat, mint az oldalmérethiba, kis felbontású vagy RGB-elem jelenléte, fontbeágyazás hiánya. Szolgáltató ezenfelül manuális vagy más, külső automatikus eljárással ellenőrizheti az anyag nyomhatóságát, a föllelt hibákat az adott oldal megfelelő pontján elhelyezett megjegyzésekkel jelzi.
 4. A megjegyzések elhelyezéséről a Megrendelő automatikusan generált e-mailt kap.
 5. Megrendelő értékeli a hibákat, ha szükséges, új verziókat tölt a megfelelő oldalpozíciókba.
 6. Közben Szolgáltató is javíthat az anyagon, majd a javított oldalakat újra feltölti a megfelelő pozíciókba.
 7. Megrendelő ellenőrzi a javított/kiegészített anyagot, végül jóváhagyja azt; ekkor a rendszer egy korábban definiált külső logikai tárolóba tölti a végleges PDF-dokumentumot.
- Látható, hogy számos időrabló, fáradságos mikromenedzsment lépés kimarad, ideális esetben

az előkészítés személyzete az ügyféllel közvetlenül együtt dolgozva eljuthat a nyomdakész anyagig, kihagyva az ügyfélmenedzsmentet. Természetesen az egész folyamat naplózott és követhető, a jóváhagyás is többszintűvé tehető (ha pl. egy oldalt el kell fogadni tartalmi és művészeti szempontból is, és ezt külön személyek végzik); az elérhető funkciók száma meglehetősen nagy. Lehetőség van további külső megtekintők időleges bevonására azonosítást nem igénylő linkek küldésével – ilyen eset például, ha egy hirdető (aki tulajdonképpen a megrendelő megrendelője) szeretné látni az anyagát oldalpárban, nagy felbontásban a nyomtatás előtt.

Az online imprimálás nem álom többé; elérhető és kifizetődő mindazok számára, akik szeretnének javítani az ügyfelekkel fenntartott kapcsolaton. Bonyolult levelezések, elutasított csatolmányok és visszakereshetetlen telefonbeszélgetések tucatjai helyett a Tracker M egy olyan online felületet kínál, amely megkönnyíti, és új szintre emeli a megrendelő és a nyomda együttes munkáját.

Colorcom Media
Telefon: +36 20 979 2043
E-mail: peter@colorcom.hu

K A R T O N
P A C K

Kié a felelősség?

Ratkovics Péter

A nyomdai megrendelők, legyenek bár kiadók, különböző kisebb-nagyobb vállalkozások marketingesei vagy kreatív designstúdiók, valamint az őket kiszolgáló nyomdák még ma is abban látják a termék legyártása utáni viták elkerülésének biztosítékát, hogy a megrendelő által leadott PDF-eredeti érinthetetlen. Valóban annak kell lennie?

A válasz egyértelműen: NEM! ... és ez így is van jól, hiszen a számítógép képernyőjén megjelenő információ sokszor köszönő viszonyban sincs azzal a termékkel, melyet úgy állítunk elő, hogy az eredeti PDF-et változatlan formában „beledobjuk” a nyomdai feldolgozás – raszterizálás, levilágítás, nyomás, utófeldolgozás (felületkezelés!) – folyamatába. A tévhit, mely szerint a változatlan PDF valamiféle biztosítékot jelent, a számítógépes prepress és az ofszetnyomatás standardizálódásával, főként az akcidens nyomtatványok piacán alakult ki – de például az egyéb

nyomtatási technológiákat (pl. flexó-, szita-) aktívan használó szegmensekben, mint pl. a csomagolóipar, soha szóba sem került. A valódi kérdés, hogy a megrendelő azt a terméket kapja-e meg, amit várt, nem kezelhető le ilyen egyszerűen.

Fogalmazzuk meg a célt: *a megrendelő az általa meghatározott tartalmat az ugyancsak általa meghatározott nyomathordozón és az általa elvárt színekben szeretné viszontlátni a nyomdatermék kézhezvételekor.*

Vegyük sorba ezeket az elvárásokat, mi módon teljesíthetőek. A tartalmi rész a legegyszerűbb, hiszen ez valóban ellenőrizhető az eredeti PDF alapján. A kívánt nyomathordozó azonban meghatározza a nyomtatási technológiát, melynek technológiai jellegzetességei megkövetelik a grafikusok által megálmodott digitális anyag módosítását, valamint a nyomathordozó felülete, alapszíne, felhasználási területe és festékfelvevő képessége döntő szerepet játszanak a termék színének megjelenésében. Mindezek miatt a nyom-

dai előkészítés folyamata nem tekinthető olyan egy lépéses folyamatnak, melynél a megrendelő és az általa megbízott grafikus gyártható nyomdai anyagot, eredeti PDF-et tudna szolgáltatni a nyomdának!

A prepress második fázisa, a gyártás-előkészítési prepress különösen nagy jelentőséggel bír pl. a flexónyomtatásnál, de fontos szerepet játszik a sokkal inkább standardizált ofset- és digitális gyártásban is. Kiváló segédeszköze pl. az Esko családjába tartozó Enfocus PitStop szoftverre, mely megfelelően kialakított (akár nyomdánként és technológiánként változó) profilok alapján jelzi a bejövő anyag hibáit, figyelmeztet a kritikus tényezőkre, és emellett sok egyértelműen beazonosítható és standardizálható műveletet automatikusan el is végez, vagy interaktív beavatkozásra nyújt lehetőséget. Amennyiben komolyabb átalakításokat kell végezni a kapott PDF vagy akár más formátumú állományon, a gyártás-előkészítésben szükség lehet professzionális PDF editor használatára pl. az Esko termékcsaládba tartozó ArtPro vagy PackEdge szoftverekre vagy az ugyancsak ebbe a termékpalettába tartozó DeskPack modulokra, melyek az általánosan elterjedt Adobe Illustrator és PhotoShop funkcióit egészítik ki. Ezek a szoftverek nem a kreatív grafikai megoldásokra, hanem a gyártás-előkészítési igényekre kihegyezett termékek, rendkívül hatékonyan kezelik pl. az alátöltést, a grafikai/nyomdai jelek elhelyezését, a nyomdai kilövés optimalizálását, a szíkonverziókat stb. A gyártás-előkészítés során elvégzendő műveletek persze – ismét csak nyomda-, sőt akár nyomógép-specifikusan – automatizált prepress folyamatba is illeszthetők, ami drasztikusan növeli ezen műveletek hatékonyságát és biztonságát!

Ha a gyártás-előkészítés folyamatában hozzányúltunk a kapott PDF-állományhoz, akkor bármilyen pontosan definiált és ellenőrzött is legyen a nyomdai kivitelező rendszere, a gyártás előtt célszerű jóváhagyást kérni a megrendelőtől. Ennek klasszikus formája a proof vagy próbanyomat, de ma már messzemenőig támogatottak azok a webes alapú jóváhagyási rendszerek, melyekkel mind a próbanyomat-készítés költsége és ideje, mind pedig ennek elküldése és jóváhagyása megtakarítható. Ilyen rendszer például az Esko WebCentere, mely nemcsak az előzőekben említett szoftvermegoldásokhoz kapcsolódik szervesen, hanem bármely grafikai szoftver által létrehozott grafikai, ill. PDF-állományt ké-

pes kezelni, sőt kapcsolódhat a kereskedelmi és gyártási tevékenységet összefogó vállalatirányítási rendszerhez is. Segítségével automatikus értesítésekkel, online módon kommunikálhat a megrendelő és a gyártó, ugyanazt az anyagot látva, közvetlenül kommentezve stb., miközben a rendszer folyamatosan követi és adminisztrálja a változásokat, verziókat – így tökéletesen visszakereshetővé teszi az adott termék előkészítésének minden fázisát. Ilyen jellegű rendszer használata esetén a megrendelőt nem terheljük túl, csak a saját biztonságát szolgáló, minimális beavatkozást és „rábólintást” várjuk el, míg a nyomda is kellő biztonsággal kezdhet neki a gyártásnak.

A versenyképes gyártás egyben a túlélés alapfeltétele, hogy ne reklamációkkal kelljen foglalkozni – ennek pedig nem a megrendelő által leadott anyag érinthetlensége a kulcsa, hanem a megfelelően kialakított gyártás-előkészítési prepress folyamatok és az ezekhez kapcsolódó hatékony és egyszerű ügyfél-kommunikáció.

A gép- és berendezésgyártók lázasan várják a drupa 2016-ot

NYOMDA- ÉS PAPIRTECHNIKAI TAGOZAT

Dr. Markus Heering

2016. május 31. és június 10. között Düsseldorf lesz a nyomda világának középpontja. A drupa 2016, a nyomdai és crossmedia-megoldások vezető világvására a „Touch the Future – Érintsd meg a jövőt” jelmondatával magas labdát ad a gép- és berendezésgyártóknak. Az egyre szorosabban összefonódó folyamatláncokkal dolgozó nyomda- és papíripar feltárja a nyomdaipar jövőjének kapuit. Az iparág már ma is az Ipar 4.0 – vagy éppen az esetben a PRINT 4.0 éllovasa.

A drupa 2016 szakvásár mély bepillantást enged a nyomda- és médiaipar jövőjébe. A május 31-étől június 10-éig terjedő tizenegy napot arra használják fel, hogy bemutassák a látogatóknak az összekapcsolódó folyamatláncok új lehetőségeit.

„A gép- és berendezésgyártóink az Ipar 4.0 éllovasai. Mi magunk ezt PRINT 4.0-nak hívjuk” – magyarázta dr. Markus Heering, a VDMA Német Gép- és Berendezésgyártók Szövetségének Nyomda- és Papírtechnikai Tagozatának ügyvezetője. Az intelligens módon összekapcsolt gépek és rendszerek teljes egészében digitális workflow-t nyújtanak az alapanyagtól a végtermékig.

Ez az összekapcsolódás biztosítja

- a nyomdatermékek egyéni és megszemélyesített elkészítését,
- a különböző digitális és analóg információs csatornák választható ellátását a többcsatornás megjelentetésben,
- a minőségi csomagolások utómunkáihoz, amelyek a döntő különbséget jelentik az értékesítési pontokon,
- a megoldások gyorsan növekvő sokféleségét az ipari és funkcionális nyomtatásban, amelyben a nyomdaipari gép gyártók napjainkban új növekedési potenciált tárnak fel, és
- nem utolsósorban a 3D nyomtatást, amelyben a digitális folyamatláncok meghódítják a harmadik dimenziót is.

MINTA-FOLYAMATLÁNCOK BEMUTATÁSA

A PRINT 4.0 ilyen módon összekapcsolt folyamatvilágát a drupa 2016-on testközelben ismerhetjük meg. A hat kiemelt témában ez ugyanúgy tükröződik, mint a „drupa innovation park” keretében, a „drupa cube” programjában és mindenekelőtt a kiállítók standjain. „Tagvállalatainkkal együttműködve mintákat mutatunk be a folyamatláncokra” – jelentette be Heering úr. Ezenkívül a VDMA Additive Manufacturing Munkaközösség a 3D nyomtatás technológiai lehetőségeiről és fejlesztéseiről tájékoztat. A munkaközösség többek között együttműködik a „touchpoint 3D fab + print”-en a 7A csarnokban. A szervezet ma már több mint 70, a gépgyártás és az additív gyártás területén tevékenykedő szereplőt, valamint ipari felhasználót és kutatóintézetet tömörít.

A HÁLÓZATBA KAPCSOLÁS FOKOZZA A TERMELÉKENYSÉGET

A PRINT 4.0 segít a modern nyomdákban az állásidők minimalizálásában és a berendezések kihasználtságának növelésében. A minőséget közvetlenül a gyártósoron a kifinomult érzékelőkkel felszerelt rendszer ellenőrzi. A folyamatok összekapcsolása ma már kisebb tételek automatizálását is lehetővé teszi. Ami számos ágazatban még gyerekcipőben jár, az a nyomda- és médiavilágban ma már mindennapos gyakorlat.

A szükséges egységesítés már előrehaladott szintű – és többek között a VDMA égisze alatt a több gyártóra kiterjedő digitális interfésszel is tovább halad. Ez a jövőben lehetővé teszi a szakadatlan folyamatláncot és adatáramlást a nyomdai előkészítéstől a késztermékig. Ezzel a jövő nyomdáiban már semmi szükség nem lesz a munkakísérő tasakra.

A kis példányszámú, mégis egyedi nyomdatermékek kulcsa a digitalizálás. Ezzel szemben

az analóg technológia marad a csúcspont, ha magas minőségben és költséghatékonyan kell nagy példányszámokban nyomtatni. „A digitális nyomtatás minden tényezőjére ellenére változatlanul az analóg nyomtatás garantálja iparágunk forgalmát” – hangsúlyozta Heering úr.

A NÖVEKEDÉS KÉT ÚJ MOTORJA: CSOMAGOLÁSNYOMTATÁS ÉS IPARI NYOMTATÁS

Az üvegflakonok és palackok, műanyag fóliák, fémek, laminált anyagok, szerelvények és más hordozók széles tárházának közvetlen nyomtatása napjainkban mindennapos feladat. A világon manapság gyártott minden második csempé már tintasugaras eljárással készül. Az erre használt gépek hetente akár egy tonnányi tintát is feldolgoznak. A digitális technológia a nagyméretű textilnyomtatásban is előretört. A több száz nyomtatófejű gépek egyedi mintákat és színeket hordanak fel kiemelkedő pontossággal. A tintasugaras gépek piaca éves szinten 10-15 százalékkal bővül, és mindenekelőtt a vízbázisú és ultraibolya fényre megszilárduló tinták kereslete nő rohamosan.

A csomagolás nélküli élelmiszerek rendkívül gyorsan megromlanak. A becslések szerint világszerte és évente mintegy 1,3 milliárd tonna élelmiszer vész kárba, mert megromlik, amíg eljut a termelőtől a fogyasztóig. Egyes térségekben a rendelkezésre álló élelmiszer akár 40 százaléka is tönkremegy a megfelelő csomagolás hiányában. A fóliabevonatú kartonokban, műanyag fóliában, konzervdobozban vagy akár palackban történő tartósítás tehát döntő mértékben járulhat hozzá az éhezés és a hiányos higiénia miatt bekövetkező betegségek elleni küzdelemhez.

A csomagolás azonban kommunikációs felületet is jelent, amely tájékoztatja a vevőket és a pácienseket – a nyomtatott QR-kódnak köszönhetően ma már egyre inkább multimédiás megoldásokkal is. Az informatív és nemes megjelenésű csomagolások jelentős mértékben határozzák meg a termékhez kötődő élményt. A kialakításuk meghatározza a márka arculatát, nem utolsósorban pedig a csomagolás megjelenése és minősége adja a döntő vásárlási impulzust az értékesítés helyén. Mindennek a nyomdatechnika a kulcsa. A drupa 2016 külön kiemelt területet szentel a csomagolás bővülő piacának.

A GÉPGYÁRTÓK ÖRÖMMEL VÁRJÁK A DRUPA 2016-OT

„Gép- és berendezésgyártóink ma olyan megoldásokat fejlesztenek, amelyekkel a jövő nyomda-termékei is lelkesedést váltanak ki. A drupa 2016 ezt látványosan bizonyítja” – jelentette be Heering úr. Az ágazat világviszonylatban is legfontosabb szakvásárának közeledtével napról napra nagyobb örömmel várják a seregszemlét.

A DRUPA KLUB zárt csoportot azért hoztuk létre, hogy a magyar nyomdaipar ismeretségi körünkben lévő résztvevőinek egy találkozási és szervezési pontot biztosítsunk a nyomdaipar első számú, legnagyobb szakvásárára való utazásban, felkészülésben. Eddig 325-en csatlakoztak a csoporthoz, jelentkezzen Ön is! Naprakész, válogatott – a magyar nyomdász közösség számára legfontosabb, legérdekesebb információk valós idejű megosztásával segítjük a tájékozódást, és itt is hírt adunk a PNYME által kínált utazási és belépőjegyvásárlási lehetőségekről.

www.facebook.com/groups/drupaklub

A melegfóliázás okozta színváltozás kompenzálása a nyomaton

Békésy Pál
Mondat Kft.

Minden nyomda tapasztalta, hogy a nyomat színezetei a melegfóliázás hatására megváltoznak. Sötétebbnek és telítettebbnek látszanak. Ez esztétikailag többnyire kedvező, de néhány megrendelő kifogásolja a színezet megváltozását és reklamációra is okot adhat. Megvizsgáltuk, hogy létezik-e valamiféle módszer a színezet melegfóliázás hatására történő megváltozásának csökkentésére, illetve modellezésére.

A nyomatot melegfóliázáskor egy BOPP fóliával vonjuk be, a ragasztóréteg hotmelt. A két réteg, azaz a BOPP fólia és a ragasztó eltérő törésmutatóval rendelkezik, s a beeső fény sugarát egy része a nyomatról, más része a nyomatra felvitt festékrétegről jut az észlelő szemébe, míg egyes részei a teljes visszaverődés miatt elnyelődnek. Az észlelő így a nyomatot sötétebbnek érzékeli. A fóliából, ragasztórétegből, festékrétegből és nyomathordozóból álló komplex rendszer által okozott színezetváltozás kizárólag optikai jellegű. Bár az alkalmazott hőmérséklet 100 °C fok feletti, a laminálás időtartama rövid, a pigmentekre így nincs hatása. Mikroszkópos vizsgálattal ellenőrizhető, hogy fóliázáskor kitöltésiarány-növekedés nem történik. A nyomaton mégis mérhető kitöltésiarány-növekedést tapasztalhatunk. Ez a melegfóliázás okozta optikai hatásra vezethető vissza.

A színezetváltozás hatását színprofillal megpróbáltuk csökkenteni, de ennek a módszernek eredménye az alapszínekre is kiterjed, ami nehezen vagy egyáltalán nem szabályozható. Bár a mérési eredmények biztatóak voltak, a gyakorlati életben a módszer használhatósága megkérdőjelezhető, így az eredmények ismertetésétől ebben a cikkben eltekintünk.

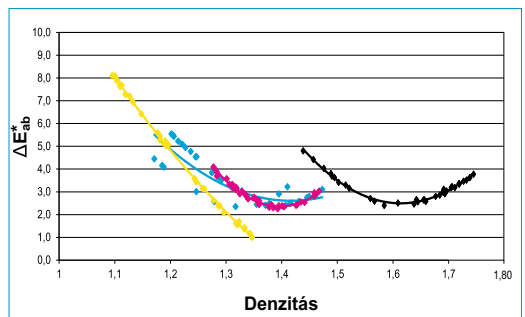
A kitöltésiarány-növekedés számításakor legáltalánosabb a Murray-Davies egyenlet használata.

Mind a teli tónus, mind az egyes kitöltési arányok denzitása a fóliázás miatt megváltozik, a

rácspontok mellett a fóliával bevont nyomathordozóról visszavert fény sugarat is méri a műszer, így egy virtuális pontnövekedés jelentkezik. S bár ez nem tényleges pontnagyságváltozással jár, meg kell vizsgálni, hogy ennek kompenzálása milyen hatással van a nyomat kitöltési arányaira. Ugyancsak megvizsgálandó, hogy a nyomat teli tónusainak színezetiérték-változásai kompenzálhatók-e.

Ez utóbbi mérésére készítettünk egy nyomatot, ahol az egyes festékezési zónákban folyamatosan csökkentettük a festékréteg vastagságát a nyomat két széle között. Mint az 1. ábrán látható, minden festéknél találtunk olyan rétegvastagságot, ahol a fóliázott nyomaton a színíngerkülönbség az ISO 12647-2:2004 szabványnak megfelelő volt. A vizsgálatok során X-rite eXact spektrofotométert, a mérések során M0 mérési módot használtunk, a színíngerkülönbségek számításánál a ΔE_{ab}^* formulát használtuk, míg a mérésekhez az ISO 12647-2:2004 szabvány előírásainak megfelelő ISO Coated v2 standard színprofillal konvertált színminták szolgáltattak viszonyításként mind a tesztnyomtatásnál, mind a proofok készítésénél.

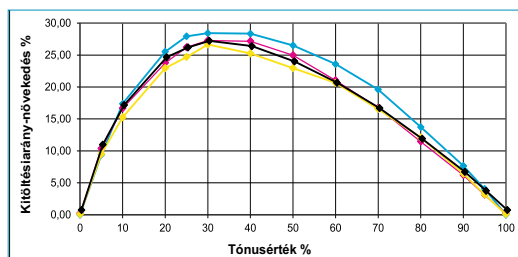
Azoknál a festékezési zónáknál, ahol az alapszín színíngerkülönbsége megfelelő volt, megnéztük, hogy a másodlagos színezetek színin-

1. ábra. CMYK alapszínek színíngerkülönbségei a denzitás változtatásával melegfóliával laminált nyomaton

gerkülönbsége mekkora. Mind a vörös, mind a zöld, mind a kék színezetek esetén $\Delta E^*_{ab} < 5$ értéket kaptunk. A melegfóliázás okozta színváltozást tehát a festékréteg megfelelő megválasztásával kompenzálni lehet. Hiába készítettünk azonban nyomatot a módosított festékréteggel, a tónusértékek kitöltési aránya túlságosan magas volt. Vizualis értékelésünk alapján is a fóliázott nyomat szemmel láthatóan eltért a prooftól. Feltételeztük, hogy a kitöltési arányok növekedésének kompenzációjával ezt a problémát is meg lehet oldani.

Az egyes kitöltési arányok esetében a 2. ábrán látható értékeket kaptuk. A négy műveleti alapfesték esetén hasonló mértékű pontnövekedést tapasztaltunk, a cían esetében kissé magasabbat. A feltűnő az, hogy nagyon magasak a mért kitöltésarány-növekedések, elsősorban a kisebb kitöltési arányoknál lehetett magasabb értékeket mérni, míg 50% felett a kitöltési arányok növekedése hirtelen lecsökkent, a maximumpont 30% körül volt mérhető. Ennek oka abban keresendő, amit már korábban is leírtunk, azaz a nyomathordozóról visszavert fény hatással lehet a mérési eredményekre.

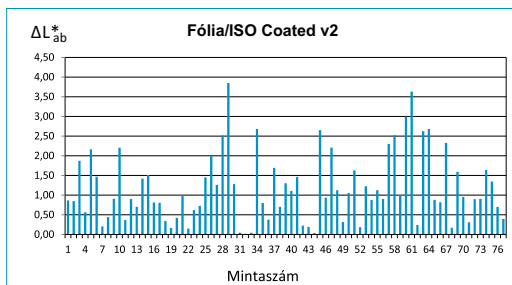

2. ábra. CMYK alapszínek kitöltésarány-növekedése melegfóliával laminált nyomat esetében

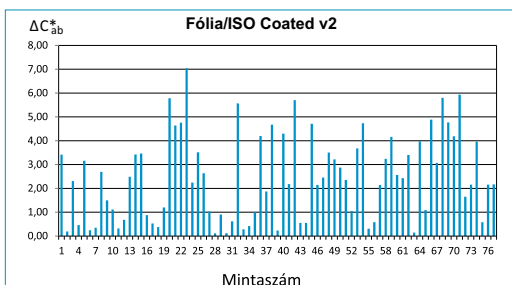
A kitöltésarány-növekedés kompenzálása ezért csak több lépésben közelíthető, a mért magas értékek miatt túlkompensált lesz a görbe. Nekünk a vizsgálat során csak két tesztnyomásra volt lehetőségünk. Véleményünk szerint legalább három korrekciós mérésre és az ehhez kapcsolódó tesztnyomtatásra van szükség ahhoz, hogy a megfelelő kitöltésarány-növekedést elérjük.

Referencia	ISO Coated v2 színprofil				Proof			
	dE	dL	dC	dH	dE	dL	dC	dH
Fóliázott nyomat átlagos eltérése	3,78	1,16	2,46	1,82	4,34	1,22	2,84	2,32

1. táblázat. Fóliázott nyomat színmintáinak átlagos színeltérése az ISO Coated v2 színprofillal konvertált színmintáktól és a prooftól

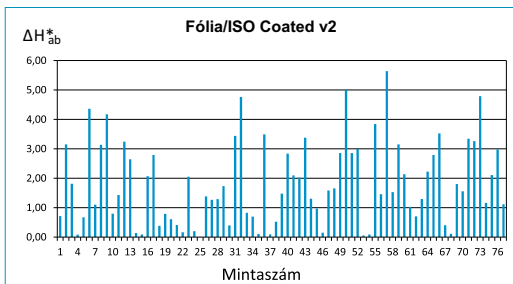
3. ábra. Fóliázott nyomat és ISO Coated v2 színprofillal konvertált színminták világosságkülönbségei

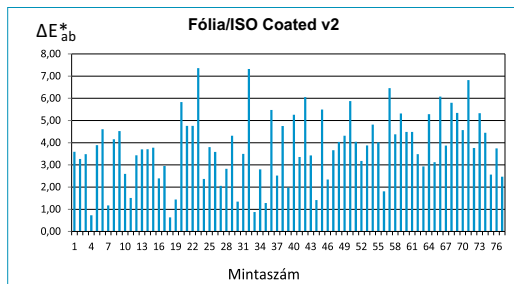
4. ábra. Fóliázott nyomat és ISO Coated v2 színprofillal konvertált színminták krómakülönbségei

A tesztnyomtatás során 77 színminta eredményeit értékeltük ki. A mérési eredmények alapján a színingerek eltéréseit az 1. táblázatban tüntettük fel.

A színminták és a standard ISO Coated v2 színprofillal konvertált színértékekhez viszonyított ΔL^*_{ab} , ΔC^*_{ab} és ΔH^*_{ab} eltéréseket a 3–5. ábrák szemléltetik, míg a 6. ábrán a ΔE^*_{ab} színingerkülönbséget ábrázoltuk. Bár vannak a diagramokban kiugró értékek, ez viszonylag kevés. Az alapszíneknél és a másodlagos színeknél, melyek az első 7 színmintában voltak, jó eredményeket kaptunk. A színingerkülönbségek átlagosan 3,78 értékűek, ami jónak mondható négyszínnyomáshoz. A színezeti különbségek alacsonyak, de néhány magasabb érték előfordul, a krómakülönbségek értékei is alacsonynak mondhatók, csak néhány helyen fordulnak elő kimagasló értékek.

5. ábra. Fóliázott nyomtat és ISO Coated v2 színprofilal konvertált színminták színezeti különbségei

6. ábra. Fóliázott nyomtat és ISO Coated v2 színprofilal konvertált színminták színínger-különbsége

Vizuális értékelés alapján a melegfóliával laminált nyomtat és a proof között nem volt érezhető a vöröses elszíneződés. A fóliázott nyomtat enyhén világosabb lett, ami arra enged következtetni, hogy a kitöltésarány-növekedést jobb a megengedett felső érték közelébe beállítani.

Hiába kompenzálható a nyomtat melegfóliázás által okozott színelterése, ha azt a gépteremben nem lehet modellezni. A gépmester a szabványtól eltérő festékreteggel, a szabványtól eltérő kitöltési arányokkal dolgozva bizonytalanra válhat. Nincs ellenőrzési lehetősége, hiszen a proof a fóliával laminált nyomtatnak lesz megfelelő, s nem az aktuális nyomtatnak. Fontos egy olyan módszer megtalálása, mely lehetőséget ad a gépteremi vizuális vagy műszeres ellenőrzésre. A nyomdaipari késztermékek csomagolásánál BOPP szalagot használnak, melyet hotmelt ragasztóval rögzítenek. Mivel a BOPP fólia és a ragasztóréteg vastagsága nagyon közel áll a melegfóliázásnál alkalmazott fólia paramétereikhez, felmerült annak a lehetősége, hogy ez a ragasztószalag a nyomtat hasonló színváltozást idézhet elő, mint a melegfóliázás. Méréseink alapján

elmondható, hogy valóban nagyon hasonló a színváltozás egy BOPP ragasztószalaggal bevont és a melegfóliával laminált nyomtat között. Ezt a vizuális értékelés is megerősítette. A ragasztószalaggal bevont nyomtat és a melegfóliázott nyomtat között nem volt látható eltérés. Az összehasonlítás eredményei a 2. táblázatban láthatók.

Összegezve a vizsgálat eredményét, a melegfóliázás okozta színváltozás a nyomdaipari módszerekkel anélkül kompenzálható, hogy az eredeti állományt át kellene alakítani, vagy arra kérni a megrendelőt, hogy módosítsa a tónusértékeket a fóliázás okozta színváltozás elkerülésére. A csomagoláskor általánosan használt BOPP/hotmelt ragasztószalaggal a fóliázás hatása a gépteremben modellezhető.

A ragasztószalagot megfelelő módon a színellenőrző csíkra rögzítve, a nyomtat mérésel ellenőrizhető. A megrendelőnek a nyomtat egyes részeire ragasztott ragasztószalaggal bemutatható, hogy milyen változást okoz majd a fényes melegfóliázás.

(A cikk alapjául az „A fóliázás nyomatra gyakorolt optikai hatásának vizsgálata” című diplomamunka szolgált. Konzulens: dr. Horváth Csaba)

Festék	Fóliázott			Ragasztószalaggal bevont			Ragasztószalaggal bevont és fóliázott ΔE^*_{ab}
	L	a	b	L	a	b	
C	16.79	1.26	3.24	18.79	1.21	3.30	2.00
M	53.92	-34.31	-51.64	54.61	-34.83	-50.28	1.61
Y	49.66	76.38	-1.19	50.06	75.71	-1.50	0.83
K	89.23	-5.11	93.45	89.08	-5.06	92.74	0.73
R	48.97	71.01	49.29	49.46	70.11	48.86	1.11
G	48.34	-66.78	23.06	49.48	-65.75	23.63	1.63
B	23.57	20.96	-46.22	24.52	21.50	-45.02	1.62

2. táblázat. Fóliázott és ragasztószalaggal bevont nyomtatok alapszínei

Iparági Karbantartók Konferenciája

DUNAÚJVÁROS, OKTÓBER 29–30.

Horváth Szabolcs

Magyar Ipari Karbantartók Szervezete

A Papír és Nyomdaipari Műszaki Egyesület, valamint a Magyar Ipari Karbantartók Szervezete közös szervezésében 2015. október 29–30-án ismét megtartotta kétnapos Iparági Karbantartók Konferenciáját. Az idei esztendőben immár harmincegyedik alkalommal megrendezett esemény előadásai a dunaujvárosi Hotel Kerpelyben kissé szűk körben, családias hangulatban teltek. A 2015-ös eseményt a Biztonságos Üzemeltetés témakör körbejárásával próbáltuk vonzóbbá tenni a papírgyártásban és papírfeldolgozásban dolgozó karbantartók számára. A második napon a Hamburger Hungária Papírgyárba látogattunk el, ahol a résztvevők a gyártás folyamatát figyelhették meg. A biztonságos üzemeltetés a szűk értelemben vett munkabiztonságon felül a gépek üzembiztonságát, termelési szemszögből vizsgált megbízhatóságát, azaz tervezhetőségét és hatékony működését, valamint a környezetre gyakorolt hatást egyaránt jelenti.

Pesti Sándor köszöntője és dr. Horváth Csaba, valamint Horváth Szabolcs megnyitója után az egyre erősödő digitális nyomtatás üzembiztoságáról tartott előadást Hidegkuti Gergely. A nagy formátumú síkgyas inkább nyomtatók világában a HP/Scitex üzemeltetési rendszerével ismertette meg a hallgatóságot, valamint a digitális világ lehetőségeit tárta elénk, amelyben a reak-

cióidő rövidségét emelte ki és annak kedvező hatásait az üzemeltetés biztonságára.

Az indukciós világítási megoldások ipari alkalmazásának előnyeiről Major Dániel beszélt. A leginkább nagy felületeken, azaz csarnok-, illetve kültéri világítási megoldások mellett kitért egy, a Hamburger Hungáriánál fennálló kihívást jelentő feladat megoldására is. A Gilux Kft. mérnök-

csapata – DML gyártói bevonással – a Hamburger Hungária papírgépén egy magas hőmérséklet mellett, hosszú távon és alacsony költségen működtethető világításmegoldást is elénk tárt. Ennél a példánál nem a nagy méret, hanem inkább az extrém körülmények közötti megfelelő működést emelte ki.

Rövid szünet után Laki Zsolt, a PLE Group képviselőjében, a légtechnikai oldalról világított rá a biztonságos üzemeltetés fontosságára, valamint előadásában kitért a Hamburger Hungáriánál telepített nagy teljesítményű levegős

Hidegkuti Gergely

dr. Horváth Csaba PhD

Horváth Szabolcs

Major Dániel

rendszerre, mely azóta is
rendben üzemel.

Dr. Horváth Csaba Lean/
Green Printing előadásában
a nyomdákban zajló Lean
tevékenységek környezeti ter-
helést csökkentő hatásáról
beszélt. Lean gondolkodás-
móddal, az eredményesség
javítására bevezetett folyama-
tok változtatásával a vállalatok
pénzügyi eredményeinek
javulásán felül közvetett módon – például hulladékcsök-
kentéssel vagy hatékonyságja-
vítással – a biológiai lábnyom
csökkenésére is hatunk.

Rövid szünet után Horváth
Szabolcs előadásában a DS Smith
győri gyárában működő KBA
162-es nyomógépén bevezetett
TPM (Total Productive Main-
tenance) további fejlesztési
lehetőségeiről, azok megvaló-
sulásáról számolt be. Kollégái
segítségével jelentős kapacitá-
sokat teremtettek beállítási
idő, tervezetlen, valamint
tervezett állásidők csökkenté-
sén keresztül, valamint
diagnosztikai vizsgálatok
bevezetésével elérhető
a direkt költségsökkenés is.

Laki Zsolt, a PLE Group
ügyvezető igazgatója a szellőző
rendszerekben rejlő egészségség-

Laki Zsolt

károsító hatásokra hívta fel
a figyelmet. A biztonságos
és egészséget nem károsító
munkakörnyezet „szinte látha-
tatlan” ellenségeit néhány
példával és vizsgálati eredmé-
nyekkel egyaránt bemutatta.
A szellőzőrendszerek karban-
tartásai azonban a tervezés
szakaszában megkezdődnek
már, amellyel a PLE Group
egyaránt foglalkozik.
A Hamburger Hungáriába
telepített páraelszívó – szellő-
ző – rendszer is az ő kezük mun-
kája, náluk indult a tervezőasz-
taltól egészen a kivitelezésig.

A KBA Magyarország karban-
tartási és üzemeltetési szol-
gáltatásairól Horeczki András
tájékoztatta a konferencia
résztevőit az első nap záró
előadójaként. Az újonnan
indult magyarországi KBA kép-

Horeczki András

viselet az íves ofszet nyomógé-
pek gyári támogatását nyújtja.
Az üzembiztos működtetéshez
szükséges minden lehetőség-
ről beszámolt, egészen a 24 órás
online felügyelettől a bizton-
sági alkatrész készleten és gar-
rantált felvonulási időn át
a konszignációs raktár módján
felállítható kopó alkatrészekig.

Közös vacsorával zárult az
első napi előadásorozat, ame-
lyen a „Törzsgárda tagok” em-
lékeit hallgathattuk meg azok-
ról az időkről, amikor még
a „konkurens” karbantartók
egymásra támaszkodtak. Min-
den napjaikban egymástól
juthattak fontos alkatrészek-
hez! A karbantartó konferen-
cián pedig „fel tudták húzni
vitorláikat”: tapasztalatot,
ötletet és információt – egyszó-
val erőt – gyűjtve egymástól,
persze az éves sikereket hason-
ló estékkel megünnepelve!

A második napot a Hambur-
ger Hungária karbantartási
módszereinek bemutatásával
kezdte Pálfi Balázs. Kifejtette
a papírgépet kezelő kollégái
hibaelőjel jelzéseinek lehetősé-
geit, a megelőző karbantartá-
sok előkészületi, valamint
levezetési lépéseit, nehézségeit
és azok kezelését. Kifejtette
továbbá, hogy a karbantartó
szervezet felépítése miként
támogatja a megelőző karban-
tartások, nagyjavítások meg-

valóságát, azaz megtudhatuk, hogy a Hamburgernél „hogyan is csinálják”.

A gyárlátogatás előtt, a két-napos konferencia záró előadójaként Péczely György a Lean alapjaiként szolgáló megbízható eszközparkról és a karbantartás fontosságáról

beszélt. A hagyományos karbantartási megközelítéssel szemben a létfontosságú Lean-es megközelítést, azon belül pedig a változékonyság hatására módosuló átfutási idő átalakulását szemléltette. Lean szervezetben az elvesztegetett előny központú megközelítés

a karbantartást sem kerülheti el, amelyre lehetőségként kell tekinteni, azonban ezt sajnos kevesen tudják.

Az előadások után a dunaújvárosi papírgyárnak meglátogatása alatt a résztvevők egy biztonságos és nagyon tiszta üzembe nyertek betekintést. A Hamburger Hungária papírgyárában újrahasznosított papírokat állítanak elő, amelyet technológiai sorrendben a begyűjtött papírbálák megfelelő arányú adagolásától egészen a készáru kiszállításáig áttekinthették.

A gyárlátogatás és az ebéd után látogatóink hazatértek jól megérdemelt hétvégi pihenőjükre, és a most újonnan megszerzett ismereteiknek alkalmazásával folytathatják mindennapi munkájukat az elkövetkezendő hetekben, hónapokban!

GPwA Zöld Díj 2015

GPWA – GREEN PRINTWORLD AWARDS

NÉHÁNY INFORMÁCIÓ A GPwA-RÓL

A GPwA célja a papír-, a nyomda- és a csomagolóanyag-gyártó ipar területén végzett kiemelkedő környezetközpontú vállalatirányítási tevékenység, környezetkímélő technológiák alkalmazásának, valamint a környezettudatosság fejlesztése területén végzett tudatformáló, példamutató tevékenység elismerése.

Az idén meghirdetésre került kategóriák:

- ♦ *Az Év Zöld Papírkereskedője*
- ♦ *Az Év Zöld Csomagolóanyag-gyártója*
- ♦ *Az Év Zöld Nyomdája*

Az elbírálás főbb szempontjai. A GPwA minősítési rendszerében alapvetően olyan elvárások és azok pontozása szerepel, melyek megléte dokumentálható, ellenőrizhető. Az értékelés a következő főbb szempontokat vette figyelembe: környezettudatosság és fenntarthatóság iránti elkötelezettség, környezeti célok és programok, környezetkímélő anyagok, berendezések és zöld technológiák alkalmazása, az anyagokkal és erőforrásokkal való takarékoskodás, hulladékkezelés, hulladékok újrahasznosítása, a környezettudatosság belső és külső kommunikálása, CSR (a vállalat társadalmi felelősségvállalása), ISO 14001, FSC/PEFC és egyéb környezetközpontú rendszerek működtetése, a helyszíni szemle tapasztalatai.

Az értékelés, a minősítés technikája. Az értékelés alapja: benyújtott pályázati dokumentáció; helyszíni audit; a pályázó honlapja; publikációk, előadások, konferenciák; iparági megítélés. A GPwA címek odaítélésének minimum feltétele: a papírkereskedőkre, a nyomdákra és a csomagolóanyag-gyártókra külön-külön kidolgozott értékelési rendszerben adható maximális pontszám legalább 55%-ának az elérése.

Azok a pályázó szervezetek, amelyek ≤55%-ot érnek el – teljesítményüktől függően – Az Év Zöld Papírkereskedője/Az Év Zöld Nyomdája/Az Év Zöld Csomagolóanyag-gyártója cím két,

három- négy-, illetve ötszoros minősítéseit kapják meg.

A díjazottak tanúsító oklevelet, logót és logóhasználati jogot kapnak, továbbá a díjazottakat a P&E Kft. felveszi a regiszterébe, amely a www.p-e.hu honlapokon hozzáférhető nyilvános jegyzék. A GPwA médiatámogatói a díjazottak nevét az eredményhirdetést követően közlik szakmai lapjaikban.

- ♦ *A GPwA fővédnökei:* Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület, Óbudai Egyetem, Környezetmérnöki Intézet, Csomagolási és Anyagmozgató Országos Szövetség, X-Rite Pantone.
- ♦ *A GPwA támogatói:* Canon Hungária Kft., Heidelberg Magyarország Kft., hubergroup Hungaria Kft., IGEPa Paper Hungary Kft., Jura Trade Kft., Konica Minolta Magyarország Kft., Ricoh Hungary Kft., Sappi Europe.
- ♦ *A GPwA szervezője:* a Mérnök és Nyomdász Műszaki és Szolgáltató Kft., projektvezető: dr. Schulz Péter műszaki igazgató.
- ♦ *A GPwA médiatámogatói:* Magyar Grafika, Nyomdavidág, PRINTinfo, Lupe.

A GPwA 2015

A GPwA 2015 pályázat 2015 áprilisában került kiírásra, a pályázat beadási határideje 2015.

A GPwA 2015 ZSÚRIJE

A zsűri elnöke: Schuck István, a Prosystem Csoport ügyvezető igazgatója. A zsűri tagjai: dr. habil Endrédi Ildikó PhD, a P&E Kft. ügyvezetője; Kroó Győző ügyvezető igazgató, Canon Hungaria Kft.; Manhercz Kálmán ügyvezető igazgató, Jura Trade Kft.; Mühl Balázs Ricoh Hungary Kft.; Nagy Miklós főtiszt, CSAOSZ; dr. Schulz Péter, a P&E Kft. műszaki igazgatója, a GPwA projektvezetője; Székely Dániel ügyvezető, Konica Minolta Magyarország Kft.

június 30. volt. Idén 21 szervezet (16 nyomda, 2 csomagolóanyag-gyártó és 3 papírkereskedő) nyújtott be pályázati dokumentációt. A benyújtott dokumentumok átvizsgálását, majd a szeptember-októberben lebonyolított helyszíni auditokat követően az előkészítő bizottság által benyújtott előterjesztés alapján a GPwA 2015 zsűrije 2015. november 5-én hozta meg döntését az idei díjakról, azok minősítéseiről.

A GPwA 2015 díjkiosztó ünnepségére 2015. november 20-án került sor a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesülettel közösen megrendezett „Zöld” minikonferencia keretében.

Az X-Rite Pantone különdíját – egy i1 Publish Pro 2 professzionális színkezelő rendszert – az STI Petőfi Nyomda Kft., a Canon Hungária Kft. különdíját – egy exkluzív, kétnapos meghívót a drupa 2016-ra – a Prime Rate Kft., az Igepa Paper Hungary Kft. különdíját – egy vásárlási utalványt – a Dürer Nyomda Kft., a Konica Minolta Kft. különdíját – egy EFI Fiery Impose programcsomagot – pedig a Pátria Nyomda Zrt. kapta meg.

A GPwA 2015 DÍJAZOTTJAI

A komoly környezetvédelmi teljesítményt képviselő minősített pályázók ábécé-rendben a következők:

- ♦ ANY Biztonsági Nyomda Nyrt.:
Az Év Zöld Nyomdája

- ♦ Antalis Hungary Kft.: Az Év Zöld Papírkereskedője
- ♦ CODEX Zrt.: Az Év Zöld Csomagolóanyag-gyártója
- ♦ Color Pack Zrt.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Dürer Nyomda Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Europapier Budapest Kft.: Az Év Zöld Papírkereskedője
- ♦ Folprint Zöldnyomda Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Gelbert ECO Print Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Keskeny és Társai 2001 Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Pakett 2005 Csomagolóanyag Gyártó Bt.: Az Év Zöld Csomagolóanyag-gyártója
- ♦ Pannon Lapok Társasága Kiadói Kft. Nyomdai Központ: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Papyrus Hungária Zrt.: Az Év Zöld Papírkereskedője
- ♦ Pátria Nyomda Zrt.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Pénzjegynyomda Zrt.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Prime Rate Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Prospektus Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Raszter Nyomda Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ STI Petőfi Nyomda Kft.: Az Év Zöld Nyomdája
- ♦ Zrínyi Nyomda Zrt.: Az Év Zöld Nyomdája

A GPwA 2016 pályázat 2016 februárjában kerül kiírásra.

PNYME rendkívüli küldöttközgyűlés

BUDAPEST, 2015. NOVEMBER 20., PÁTRIA NYOMDA TANÁCSSTERME

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület rendkívüli küldöttközgyűlése az alapszabálynak megfelelően került meghirdetésre. A közgyűlésre a küldöttek mellett meghívót kaptak a nem küldött elnökségi tagok és az Ellenőrző Bizottság tagjai. A kitűzött kezdési időpontig a küldötteknek csak 41%-a regisztrált, így a közgyűlést csak fél órával később tudta megkezdeni határozatképesen.

A közgyűlés hivatalos megkezdése előtt a vendéglátó s egyben egyesületi pártoló tag Pátria Nyomda Zrt. vezérigazgatója, Orgován Katalin köszöntötte a közgyűlés küldötteit. Nagyon

érdekes és továbbgondolásra érdemes javaslat hangzott el a részéről a nyomdaipar és más innovatív iparágak összehasonlításáról. Eredményes tanácskozást kívánt, és meghívta a küldötteket egy bemutatkozó üzemplátogatásra a közgyűlést követően a nyomda új flexóüzembe.

Válaszként ígéret hangzott el az egyesület, mint a szakmáink műszaki értelmiségét tömörítő szervezet vezetésétől, hogy ezt a témát továbbgondoljuk és továbbvisszük szélesebb fórumokra is.

Ezt követően került sor Fábián Endre elnöki megnyitójára, aki az egyesületi hagyományoknak megfelelően egyperces néma felállásra kérte a résztvevőket, hogy megemlékezzenek az egye-

sület legutóbbi közgyűlése (2015. május) óta elhunyt tagjainkról.

*Benda Jánosné Nyomdaipari szakosztály (57 éves)
2014-ben hunyt el, de csak most értesültünk róla!*

*Koncz Pál Restaurátor Szakosztály (63 éves)
Urbán László Nyomdaipari szakosztály (92 éves)*

Ezután a közgyűlés döntött a jegyzőkönyvvezetés módjáról és a jegyzőkönyvvezető személyéről (Pesti Sándor), majd megválasztotta a szakásos és szükséges bizottságokat.

Mandátumvizsgáló és szavazatszámoló Moravcsikné File Katalin és Újváry Bálint.

Jegyzőkönyv-hitelesítő: Faludi Viktória és Perovits József.

Ezek után a közgyűlés változatlan formában elfogadta az előzetesen meghirdetett napirendjét.

A közgyűlésnek 1 (egy) napirendi pontja az egyesület alapszabályának a Fővárosi Törvényszék 13.Pk.60.426/1989/26. számú végzése alapján szükséges módosítása, amelyet részleteiben ismertetett Pesti Sándor ügyvezető igazgató. (A küldöttek a javított alapszabály-tervezetet, a változtatásokat szükségessé tevő bírósági végzést és a Ptk. vonatkozó szabályainak kivonatát előzetesen már megkapták.)

Az előterjesztéshez két kérdés és egy hozzászólás volt. A kérdéseket a helyszínen megválaszolta az előterjesztő. A hozzászólás alaki és stílusi javaslat volt, a végső tördelésre vonatkozott, a tartalmat nem érintette, így az eredeti előterjesztés tartalmi változtatások nélkül került szavazásra.

A küldöttközgyűlés az egyesület alapszabályának a jogszabályi változások miatt szükséges változtatásait ellenszavazat és tartózkodás nélkül egyhangúlag elfogadta.

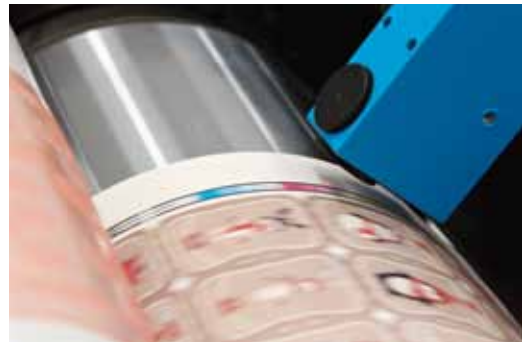
Egyidejűleg megbízta az ügyvezetőt, hogy az elfogadott módosításokat véglegesítse az alapszabály tervezetében, és a javított, elfogadott és

hitelesített változatot a törvényi rend szerint és formában adja be az illetékes Fővárosi Törvényszéknek elfogadásra.

A közgyűlés hangfelvételét, jegyzőkönyvét és a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapszabályt a közhasznúsági feltételeknek eleget téve tegye nyilvánossá az egyesület honlapján.

A közgyűlést követően a küldöttek üzemlátogatáson vehettek részt a Pátria Nyomda új flexóüzemében. Ezúton is köszönjük vendéglátónknak, a Pátria Nyomda képviselőinek a lehetőséget!

Marzek–Kner jubileum

Faludi Viktória

Tíz éve Marzek tulajdonban a Kner Nyomda. Emberi léptékkal mérve sok idő, egy 130 éves vállalat esetében csupán egy momentum. Mégis rendkívül fontos tíz évet zár a Marzek Etiketten és a Kner Nyomda együttműködése.

2005. október 26-án délelőtt csupán egy telefonhívás előzte meg a Marzek család érkezését Békéscsabára. A beszélgetés rövid volt, a két akkori és mostani vállalatvezető, dr. Johannes Michael Wareka és Kása István Zoltán egyeztettek az új tulajdonos személyéről. 2005. október 27-én délelőtt 110 munkatárs várta kétségek között a rögtönzött tájékoztatót: Mi is lehet az új tulajdonos célja a vállalattal? A válasz akkor is, most is egyértelmű volt: Töretlen fejlődés! Tíz év alatt 320 főre növelték a létszámot, megháromszorozták az árbevételt és ismét elismert, impozáns és jól csengő név Európa-szerte a KNER – csupa nagybetűvel. A fejlődés nem áll meg: 2016-ban új gyárat építenek! Kása István Zoltán ügyvezető igazgatót kérdeztük a jubileum apropóján.

A tulajdonosváltás óta eltelt tíz év alatt milyen változások mentek végbe a nyomdában?

A géppark teljesen megújult. A 2005-ös váltáskor itt lévő berendezések közül már egyet sem talál-

hatunk az üzemben. Tíz év alatt ötmilliárd forintnyi beruházást hajtottunk végre, a kapacitásunkat megnegyszereztük.

2005-ben 110-en dolgoztak a Marzek Kner Packaging Kft.-ben, ma a dolgozói létszám 320 fő.

Az árbevétel 2005-ben 2,5 milliárd volt, míg 2015-ben 7,7 milliárd, ami több mint háromszoros növekedést jelent!

2005

2015

Termékpaletta tekintetében fő cél volt a dobozgyártás újbóli elindítása. Ez sikerült, jelenleg az árbevétel 55%-a doboz, de tíz év elmúltával már nem annyira szexi ez a termék, tudniillik mindenki ezt gyártja. Íves címke, betegtájékoztató, tekerceses címke. De véleményem szerint nem a termékpaletta a fontos, hanem a csomagolóanyag-gyártás mögött rejlő szolgáltatás. Ebben a Kner az egyik legerősebb a piacon.

Milyen nehézségeket kellett leküzdeni és mi jelentett előnyt az elmúlt évtizedben?

Korszerűtlen géppark, lelakott épület, megkoptott név. Innen szép nyerni – ez volt az első gon-

dolatom 2005. január 1-jén, amikor átvettem a céget. Egyedüli erőként a szaktudással bíró kollégák és a nagyon jól szervezett belső működést tudom felidézni. Az utóbbiakra támaszkodva lett ismét impozáns a Kner név. Előny volt a külföldi tulajdonos. Egyrészt önmagában a neve már sokat segített, hozott hatékonyságra kihegyezett know-how-t és piacot is. Sikertörténet.

A látványos változások kívül-belül szembeötlőek. Tulajdonosi elvárás vagy saját igények sarkallták ezt a látványos fejlődést?

Az első egy év után elengedte a kezünket a Marzek. Az utóbbi tíz évben a cég menedzsmentje

2005

2015

2005

2015

határozta meg a stratégiát, és ez így helyes. Csak ilyen konstellációban tudjuk teljes mellszélességgel képviselni a célként kitűzött feladatokat.

***A szakmai képzés ügyének felkarolása
szükségszerűség vagy elhivatottság okán
került a fókuszba?***

Először csak elhivatottságból kértem fel két mérnökollégámat, hogy tanítson az iskolában, ugyan is kihalóban volt a képzés. Ma ez már tűzforróan égető kényszer. Az egész iparágnak. Rendkívül büszke vagyok arra, hogy mi visszük a zászlót.

***Milyen főbb állomásokat ragadhatunk
ki a Marzek–Kner néven jegyzett
időszakból?***

Az első szakasz a hatékonyság jegyében telt. Fontos volt, mert az előző tulajdonos ideje alatt nem kaptunk benchmarkokat, ez megnehezítette a munkát. Azután következett az alaptechnológia cseréje, végre a szemébe dobhattuk az 1980-as évekből itt ragadt gépparkot. Később már mi határoztuk meg az irányt: gyógyszeripari orientáció, majd élelmiszer-ipari megfelelés és utoljára az utóbbiakból merítkezve az exportpiacok igényeinek kiszolgálása. Mind izgalmas volt.

***Mit hozott a Marzek–Kner
a békéscsabai nyomdászatnak
a Marzek család investíciójával
és elvárásaival?***

Szabadságot. Nem is vágytunk másra. A többi a Csapat mind felépítette. Ezek eredőjeként újra a régi fényében ragyog a Kner.

***Miben különbözik a többi magyar
nyomdától a Marzek–Kner?***

Hogy nem nyomda, hanem szolgáltató! Ez nagy különbség. Egész szolgáltatásban gondolkozunk, nem termékben. Van stratégiája. Nem csak néhány hónapra, hanem legalább egy évtizedre látunk előre. Ennek rendeljük alá mindennapi döntéseinket.

***Milyen terveitek, elképzeléseitek
vannak a békéscsabai nyomdászat és
a Marzek–Kner Nyomda következő
évtizedére?***

Jelentős beruházást tervezünk 2016-ban, új gyárat építünk, megoldjuk a logisztikai problémáinkat, és megerősítjük a közép-európai pozíciónkat. További részletekről 2016 tavaszán számolunk be.

Andor-napi szimpózium

BÉKÉSCSABA, 2015. DECEMBER 4.

Faludi Viktória

Tevan Andor tiszteletére a Békéscsabai SZC Szent-Györgyi Albert Szakközépiskolája és Kollégiuma szervezésében idén is megrendezésre került a hagyományosan nagy érdeklődéssel övezett Andor-napi szimpózium.

Az esemény Tevan Andor emléktáblájának koszorúzásával kezdődött, majd Tóth Csaba igazgató üdvözölte az ünnepség résztvevőit. Ezt követően Szarvas Péter polgármester köszöntője, majd a Békéscsabai Jókai Színház műsora következett. Mucsi Balázs főigazgató beszéde után a szakmai előadások sorát dr. Horváth Csaba PhD a Nyomtatott kommunikáció jövőképe 2015–2020 című prezentációja nyitotta. Viszsa a jövőbe címmel Kása István Zoltán lelkesítő előadásában a nyomdai szakképzés felvirágoztatásáról és a biztos megélhetést nyújtó munkalehetőségekről beszélt. Majd Boncza Attila vette át a szót A modern színmérés eszközei című

előadásával. Utána Pesti Sándor A PNYME, mint a szakmai kapcsolatok és tudás bázisa című előadása hangzott el, kiegészítve a Magyar Grafika bemutatkozásával. Az előadások között a hallgatók munkáit bemutató videókat tekinthette meg a vendégsereg. A második előadásblokk Ratkovics Péter Webes ügyfél-kommunikáció és nyomdai hatékonyságnövelés című előadásával kezdődött, majd Kelemen György Trendek a nyomdagépgyártásban és Mohor Balázs Trendek a segédanyaggyártásban címmel prezentált a manroland képviselőjében. A Canon színeiben Cross média a nyomdaiiparban címmel Szendrei-Nagy Szabolcs és Szalai István az inkjet portfólió fejlesztéseit és termékeit mutatta be.

A rendezvény videó-össze-foglalója megtekinthető a Magyar Grafika youtube csatornáján a következő linkre kattintva: <https://youtu.be/mB9dtBGszV0> vagy használja a QR-kódot.

gyere közénk
NYOMDÁSZnak!

W kner packaging
értékek / values **6**
SZAKEMBERKÉPZÉS/EDUCATION

Huszonöt éves a Nyomda- és Papíripari Szövetség

Faludi Viktória

2015. november 26-án jubileumi vacsorával ünnepelte az NYPSZ fennállásának negyedszázados évfordulóját a székesfehérvári Best Western Plus Lakeside Hotelben. A rendezvény másnapján, a menedzserkonferencián elhangzott előadásokról következő, 2016. februári megjelenésünkben számolunk be.

Dr. Peller Katalin főtitkár a 25 év jelentős eseményeit felelevenítő diavetítéssel kezdte a programot, majd dr. Horváth

Csaba PhD köszöntötte a vendégeket. A jubileum alkalmából emléklapot adományoztak azoknak az alapító cégeknek,

akik ma is tagok a szövetségben. A szövetség fennállása óta négy elnök vezetésével működött a szervezet, s e négy személy közül hárman beszédet is tartottak az ünnepi estén. Dr. Egyed Béla, aki a szövetség első elnöke volt, sajnos nem tudott jelen lenni az ünnepségen, de mindegyik utána következő elnök méltatta a szövetség érdekében tett erőfeszítéseit.

AZ NYPSZ 25 ÉVÉNEK FŐBB ÁLLOMÁSAI ÉS EREDMÉNYEI

Az 1990. november 21-én alapított szövetség 54 alapító cége közül 17 még mindig a tag. Kelet-Európából elsőként a Magyar Nyomdász Szövetség (NYPSZ, akkor még MNYPSZSZ) került be a nemzetközi szövetségbe az Intergrafba, aminek ténye dr. Egyed Béla elnök nevéhez fűződik.

A szövetség lobbitevékenysége már 25 éve is olyan témákra szerveződött, amik napjainkban is aktuálisak lehetnek. Ilyen volt a tankönyvgyártás, privatizáció, vezetőváltások, tárgyalás a szakszervezettel: Ágazati Kollektív Szerződés; papírimportra kivetett vám, önálló kiállítás a szakmának: Printexpo és a nem fizető cégek...

1990 és 1993 között dr. Egyed Béla elnök alapozta meg a szövetség működését, és hosszú éven át elnökségi tagként is hozzájárult a sikeres működéshez.

1993-tól 2003-ig Jászkuti László volt a szövetség elnöke.

2003 és 2008 között fél évtizeden át Balog Miklós elnök vezetésével működött a szövetség. Ezt megelőzően több cikluson át Balog Miklós a PNYME elnöki és főtítkári posztját is ellátta, majd később évekig az elnökség munkájában is részt vett.

2008-tól dr. Horváth Csaba tölti be az elnöki posztot. Elnöksége alatt számos változás történt.

A szövetség főtítkára 1990-től 2001-ig Kelényi Ákos volt, aki sajnos már 2014 májusától nincs közöttünk, súlyos betegségét megelőzően évekig a Magyar Grafika olvasószerkesztőjeként erősítette stábunkat.

A szövetség történetének második főtítkára a jelenleg is ezt a tisztséget betöltő dr. Peller Katalin 2001 óta képviseli az NYPSZ színeit hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. Nagy odaadással szervezi a szövetség életét, számos program megvalósulását köszönhetjük neki. Ilyen például az EU Akadémia, Gazdasági vezetők fóruma, Munkaügyi workshop, Termékdíj konferencia, DIÓ konferencia, Szekcióülések, Intergraf-rendezvények, Mene-

dzser konferencia – minden évben ősszel, Tavasz gazdasági konferencia, de a nyomdász-

bálok nagy részét is Katalin vezetésével szervezte a szövetség stábjába.

NÉHÁNY JELENTŐSEBB PROJEKT, AMI A SZÖVETSÉG NEVÉHEZ FÜZŐDIK

- ◆ 2008 óta – Csoportos energia beszerzés
- ◆ 2009 – Könyv szakmai workshop
- ◆ 2011 óta – Print Power és Two Sides
- ◆ 2012 – Intergraf Reorganizációs program
- ◆ 2013 – Egy hajóban... – közös konferencia
- ◆ 2013 – Olvasás Éjszakája
- ◆ 2015 – Papírmánia

Egyesülettől átvéve a szervezés feladatait 1990-től). Több mint 1500 cég terméke, közel 600 kategóriagyőztes kiadvány kapott elismerést.

- ◆ 2015-től Best Print Hungary néven fut a több mint fél évszázados nyomdaipari termék verseny.
- ◆ Az 1999 és 2009 között megrendezésre került Nyomdász-bálokon 2327-en báloztak.

Az NYPSZ fontosnak tartja a szakmai megmérettetéseket, és számos díjat hozott létre e célból.

- ◆ 2000 óta 17 díjazott vehette át a Magyar Nyomdászatért díjat. (Az NYPSZ irodájában az elnökség összejöveteleinek otthont adó helyiséget a Nyomdászatért életmű díjak másolatai díszítik.)
- ◆ 2007 óta 82-en kaptak Hess András díjat.
- ◆ 2010-óta 10 díjazott vehette át a Pro Foederatio díjat.
- ◆ Pro Typographia 1960–2014 (a megszűnt Nyomdaipari

Lövéssem van...

FEGYVEREKET AD PARTNEREI KEZÉBE A CANON

Marác Csaba

Canon

Az első lövés tőlem alig néhány méterre dördült el. Dobhártyaszaggatóan hangos volt. Ahogy jobban körülnézek, látom, hogy a föld csupa töltényhüvely. Szívem a fülemben dobog, s lélegzet-visszafojtva próbálok célozni. Néhány lövés után az amerikai M16-os gépkarabélyt orosz AK-ra cserélem, majd egy sörétes Remington következik. A sort egy Glock kézi lőfegyver közbeiktatásával a forgótáras Colt King Kobra zárja. Aztán futás a kapuhoz, s már ugrok is a bő kétszáz tagú ménest rejtegető Land Rover volánja mögé. A földútról kifordulva alig néhány másodperc kell, hogy elérjük a „közúton megengedett maximális sebességet”. A szünni nem akaró nyomaték, a briliáns kilenc fokozatú automata váltó akaratlanul is elismerő mosolyt csal a férfiember arcára. Aztán marad még annyi időm, hogy a legújabb, alumínium karosszériás Jaguár XE-t is vallassam picit...

Az már a nap elején kiderült, hogy a közismerten békepárti Canon nem véletlenül választotta a szokásos éves üzletfejlesztési partnert napja helyszínéül a gyáli Gemini lőteret. A párhu-

zamatot a piaci trendek nyomán egyre szükség-szerűbbé váló mind pontosabb célzás, illetve a nyereséges működéshez szükséges – csodafegyvernek is beillő – eszközök és technológiák ismertetései adták.

MEKKORA ÜZLET IS EZ?

A rendezvényt érdekes statisztikák bemutatásával Szendrei-Nagy Szabolcs nyitotta meg. Az adatokból dinamikus változások rajzolódnak ki. A4 méretre vetítve ma a világon 40 trillió ív ofszetnyomat készül, ami mellé mindösszesen egytrillió digitális nyomat társul. A bevételek megoszlásában azonban már messze nem ekkora a különbség, tíz az egyhez az arány. A digitális technológiák láthatóan már nem csak a lehulló morzsákra vetnek szemet, de egyre nagyobb falatokat harapnak ki az ofszet tortájából, amit a növekvő címek és csökkenő példányszámok is támogatnak.

Az inkjet technológiák térhódítása egyértelmű, nyomatszámuk jelenleg is magasabb a toneresnél, de bevétel szempontjából még alul ma-

radnak. Azonban néhány éven belül
összegszerűen is átveszik majd a veze-
tést. Az előrejelzések szerint a digitális
nyomatás többek közt a könyvgyártás,
az újságok, magazinok, prospektu-
sok, broszúrák előállítás, a DM levelek,
címkék, kuponok nyomtatása terén is
további markáns növekedés előtt áll.

A Cloud Research adatai mindannyiunk ta-
pasztalatát erősítik meg. Kutatásuk során több
mint 600 nyomdai szolgáltatót kérdeztek meg,
hogy mely problémák jelentik számukra a leg-
nagyobb kihívásokat. A válaszadók többsége a
nagy számú kísértékű megbízás kezelését emel-
te ki elsőként. Ha ehhez hozzávesszük az Info
Trend azon mérési eredményét, miszerint egy
500 példányos 200 oldalas kézikönyv gyártása
esetén a nyomtatással szorosan kapcsolatban ál-
ló költségek a termék árának mindösszesen csak
a 35%-át teszik ki, a többit pedig a jóváhagyatási,
gyártás-előkészítési és egyéb folyamatok emész-
tik fel, akkor kézenfekvő, hogy a sikerünk egyre
jobban a hatékonyságon, vagyis az automatiz-
musok bevezetésén múlik.

BELENÉZTEM A PRIZMÁBA

Az előadók sorában Kaszai Sándor következett,
aki a Canon legújabb webalapú munkafolya-
mat-irányító szoftveréről rántotta le a leplet. A
PRISMAdirect névre keresztelt megoldás nem ke-
vesebbet ígér, mint hogy az ajánlatadástól a meg-
rendelések feldolgozásán át, az állományok előké-
szítésén és akár közvetlen nyomtatásán keresztül,

a számlázásig olyan automatizáltsági
fokot valósít meg, mely révén a kapcsol-
ódó folyamatok sebessége a három-
szorosára nő. A rendszer a használat-
ban lévő összes adatforrást (FTP, e-mail,
felhő, PRISMAdirect vagy meglévő in-
tegrált webshop, kiadványszerkesztő
szoftverek stb.) fogadni tudja, azokat

egységes munkafolyamatba szervezi. A hagyomá-
nyos gyártás során átlagosan 50 érintést igénylő
ajánlatadás, elfogadtatás, nyomtatás, kiküldés,
számlázás lépéseit drasztikusan leredukálja.

A szoftver ára pedig még a hazai béreket és állapotokat figyelembe vevő számítás mellett is kb. egy év alatt megtérül, s egyúttal a szűk keresztmetszetek megszűntetésével teret ad a fejlődésnek is.

GYORSHAJTÁS?

A Canon digitális nyomdagépeinek csúcspontján az A4-re vetítve percenként 5400 lapot (!!!) teljesítő tekercses JetStream sorozat áll, folytatta Szendrei-Nagy Szabolcs.

A Canon legújabb vágott lapos berendezése azonban az iménti nagygépnél jóval több hazai nyomda realitásába illeszkedhet. Az imagePRESS C10000VP toneres digitális nyomdagép az elődnek tekinthető C6000-es és 7000-es sorozat kiváló képalkotásával összevetve is mind felbontásban (2400 × 2400 dpi), mind teli tónusok stabilitásában, mind a színátmenetek finomságában (továbbfejlesztett rácsozási technológia) jelentős fejlődést mutat. A konstans színekről folyamatos spektrofotométeres visszamérés gondoskodik. Ugyancsak nem mellékes a sebesség növekedése sem, mely immár 100 A4-es nyomat/perc, azaz 3000 db SRA3+ (330 × 487 mm) 4+0 ív óránként.

EGYÜTT KÖNNYEBB!

Ulf Sunnberg inspiráló előadása következett. Róla érdemes tudni, hogy a nyomdai szoftverek egyik élő legendája. Részt vett az Aldus PageMaker és a PDF-formátum megalkotásában, dolgozott az Adobe-nál és az EFI-nál, számos nemzetközi projekt ötletgazdája, tanácsadója.

Ulf mindenkit arra biztatott, hogy döntéshozóként ne az egyes programok tesztelésével töltsük az időt – hisz ma már minden komolyabb szoftverben évtizednyi tapasztalat ölt testet –, hanem nyitott szemmel járjunk és keressünk a többi fejlődő vállalkozással a kapcsolódási pontokat. Ne féltsük az ötleteinket, mert úgylis a megvalósítás a nehezebb, ahol jól jönnek a társak.

Mindezt számos StartUp példával támasztotta alá, megismerhettük például a nyomdákkal együttműködve egyedi térképeket előállító Mapiful történetét, vagy a szállodákban, várócsarnokokban egyedi újságokat gyártó Meganews esetét. Olyan komplex példákat is hozott, mint a csomagolásokat reklámfelületként értékesítő, a Volvó helymeghatározó rendszerét kihasználó futárcéget, amely képes az autók csomagtartójához kézbesíteni az interneten megrendelt küldeményeket. Pontos elemzést kaphattunk, hogy a Chalmers Egyetem a névjegyek és egyéb megszemélyesített nyomtatványok gyártásának digitális nyomdába történő kiszervezésével mekkora megtakarítást tudott elérni.

Izgalmas, előremutató nap volt. A meghívók kiküldésétől kezdve az előadásokon át remek példákat kaptunk a nyomdák számára a mai digitális világ által nyújtott lehetőségekről, a szolgáltatók többszörös marketingkommunikációban betöltött szerepéről.

Köszönjük!

Digitális Pantone az STI Petőfi Nyomdában

2015. október 15-én a Duna-parti Rozmaring Kertvendéglőben került sor az STI Petőfi Nyomda Kft. interaktív workshopjára, amelyet partnerei számára szervezett. A téma aktualitását az adta, hogy a kecskeméti nyomdában a közelmúltban bevezették a digitális színmérést.

Fábián Endre

Az egész napos rendezvényre érkezőket Kolozsvári György értékesítési igazgató köszöntötte, és kérte fel a program első előadóját, Fábián Endre ügyvezető igazgatót a téma bevezetésére, a színméréssel kapcsolatos főbb kérdések, problémák felvetésére. A továbbiakban dr. Schulz Péter (címetes főiskolai docens, Mérnök és Nyomdász Kft.), Boncza Attila (termékmene-

Boncza Attila

dr. Schulz Péter

dzser, X-Rite Europe) és Fábián Endre tartott előadást a Pantone színekről, a mérés eszközeiről, illetve a gyakorlati bevezetés lépéseiről.

Dr. Schulz Péter előadásából idézzük a legfontosabb részleteket:

„A grafikai ipari alkalmazásoknál világszerte – különösen Európában és az Amerikai Egyesült Államokban elterjedten használt direkt színes rendszer a Pantone. A PMS (Pantone Matching System) rendszert 1963-ban a cég alapítója, Lawrence Herbert dolgozta ki. Az ötvenes években a nyomdászok kb. 60 különböző pigmentet használtak a festékeveréshez. L. Herbert »újítása« az volt, hogy csökkentette az alappigmentek számát. Az 1963-ban bevezetett PMS-rendszer alapszínei

14 színes és egy transzparens fehér festék, melyek speciális pigmentekből készülnek. A 14 alapszín ma is ugyanaz! A piaci igények követésére újabb és újabb színminta-katalógusokat adtak ki. Míg 1963-ban 500 színminta közül választhattak a megrendelők, mára 17 500 színminta szolgálja ugyanezt a célt. A 2014-es kollekciónak van magyar vonatkozása is, Andorka Tímea, a Múcsarnok vezető grafikusja tervezte az Optika Cromatika + széria fedőoldalát.

A Pantone rendszer népszerűsége és széles körű alkalmazása ellenére gyakran előfordul az, hogy a megrendelő kifogásolja a reprodukált Pantone színt. A problémák leggyakoribb forrásai:

- ♦ a Pantone színek CMYK szimulációja,
- ♦ a nyomtatott Pantone színmintakönyvek fetiszálása.

A direkt szín nyomtatása drágább – plusz nyomóforma, drágább festék, több nyomtatási menet. A megrendelők ezért gyakran előnyben részesítik a Pantone szín négyszínű bontását: az adott Pantone szín négyszínűnyomtatással történő szimulálását.

A CMYK szimuláció korlátai:

- ♦ a CMYK rendszer- és eszköz-függő,
- ♦ a Pantone színek több mint 60%-a nem reprodukálható négyszínűnyomtatással,

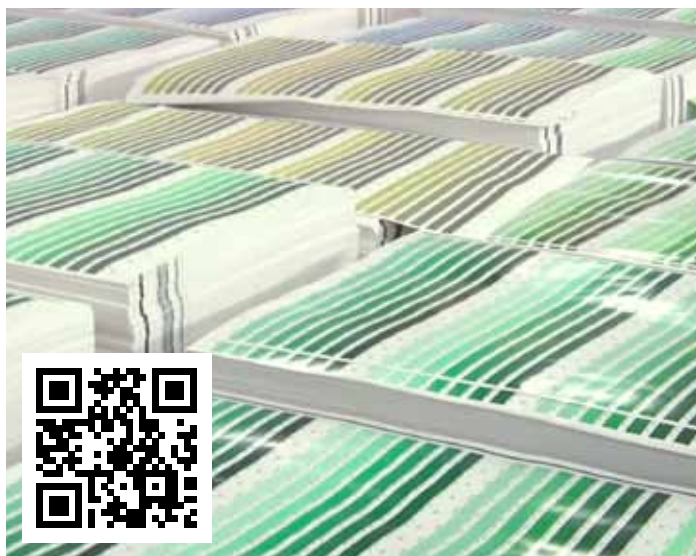
- ♦ egy Pantone szín CMYK szimulációjánál a példány-szám-nyomtatási színigadozás jelentősen nagyobb.

A Pantone skála használatával akkor kezdődnek a problémák, ha azt tapasztalják, hogy az azonos PMS-színek „szemmel láthatóan” mások két vagy több színmintakönyvben.

Ugyan gyártási hiba esetén egy éven belül visszacserélik a Pantone skálát, de a pigmentek fakulása, a papír öregedése, a használatból következő mechanikai sérülések mind kockázati tényezőt jelentenek.

A Pantone skálák előállításánál bár nagyon szigorú a minőség-ellenőrzés, van példányszám-nyomtatási színigadozás. A 2014-es gyártású „vadonatúj” színmintakönyveknél található színigadozás mázolt papírok esetén átlagosan 2,9 ΔE , míg mázolatlan papírnál 3,2 ΔE érték volt.

A mért színeltérések mázolt papír esetén 0,3 és 7,3 ΔE , míg mázolatlan papírnál 1,5 és 5,6 értékek között változtak. Mázolt minta esetében nagyobb, mint 3 ΔE^* ab eltérést a sárga, narancs és vörös árnyalatoknál mértek. Mázolatlan minta esetében nagyobb, mint 3 ΔE^* ab eltérést a kék, narancs és vörös árnyalatok mutattak.

Videó a Pantone skála gyártásáról: <https://goo.gl/foaH9r>

A munkáról munkára azonos színpontosság biztosíthatóságá révén a digitális Pantone színek használata a márkatulajdonosoknak, a megrendelőknek és a nyomdának egyaránt jó: a digitális sztenderd új biztonságos és kényelmes korszakot nyit számukra az együttműködésben.

A színekkel kapcsolatos vizuális döntéseknél a körülmények szabványosítása rendkívül fontos. Erre ajánlott sztenderd az ISO3664:2009.

ISO3664 körülmények a pressben CIE D65. A környezet semleges sötétszürke vagy fekete. Környezeti megvilágítási értékeinek 32 és 64 lx közé kell esni.”

A program folytatásaként a kecskeméti nyomda kollégái álltak „színpadra”. Tóth Zoltán termékfejlesztési csoportvezető a hamisíthatatlan gyógyszerdobozt mutatta be a jelenlévőknek, Makai Gábor Lean csoportvezető az aktuális Lean folyamatokról adott tájékoztatást, Olasz Anita értékesítési csoportvezető pedig a címkék világába kalauzolta a hallgató-ságot.

Nagy Miklós (főtitkár, CSAOSZ) előadása már csak hab volt a tortán, aki a jövő évi Csomagolási Világkonferenciáról tartott előadást. Prezentációja részeként megosztotta a hallgatósággal, hogy a WorldStar verseny zsűrizéséről frissen érkezett haza, amelyen az STI Group négy termékét jutalmazták elismeréssel. A díjátadó ünnepségre a világkonferencián kerül sor Budapesten, jövő év májusában.

Tradíció vs. Újhullám

FEDRIGONI WORKSHOP

Faludi Viktória

A Fedrigoni Austria első magyarországi workshopjának témája a „Tradíció vs. Újhullám” volt. A cím is sugallja, hogy az eseményen a tradicionális magasnyomatást és a modern lézergravírozási technológiát mutatták be a szervezők.

Már maga a személyre szabott meghívó is jó példája volt ennek, öröm volt látni szép címzését, kézbe venni az egyedi kártyákat, amely Gleichauf Boglárka, a Gravus és az Inkredibile Letterpress munkáját dicséri Materica Kraft és Pitch 360 gr/m²-es kartonokon. A szép számban részt vevő grafikusoknak és dizájnereknek a meghívott előadók, Laki Eszter és a Hidden Characters egy-egy munkájukon keresztül mutatták be a tervezés folyamatát, a papír és technológia kiválasztásának indokait. A Fedrigoni cég régiós értékesítési és marketingigazgatója Nicole Urban bemutatta az

új színekkal kibővült Materica papírokat. Ez az új „Coffee & Tea” mintakönyv adott ötletet a helyszín (fekete brew bar) kiválasztásához is.

Siklósi Kelemen előadásában szó esett arról, hogyan kell előkészíteni a grafikát ahhoz, hogy az lézergravírozásra alkalmas legyen, mik a tech-

nológiában rejlő szépségek, lehetőségek. A vállalkozó kedvűek Lákics Balázs és Madanecz Dóri segítségével kipróbálhatták, hogyan is történik maga a magasnyomtatás a gyakorlatban. A résztvevőknek regisztrációkor lehetőségük volt grafikát beküldeni; mindenki – aki élt ezzel a lehetőséggel – hazavihette a választott módon elkészített kártyáját. A rendkívül érdekesnek és hasznosnak tartott este után többekben megfogalmazódott az igény a folytatásra.

SIKLÓSI KELEMEN / GRAVUS

A kezdet

Több mint nyolc éve, hogy grafikus operátori állásra felvettek egy kis gyorsnyomdába. Nem sokkal előtte vettek egy gravírozógépet, én pedig beleszerettem a technológiába első látásra.

Tapasztalatok

Onnantól, hogy elkezdtem használni az első lézert, mindig az újabb és újabb lehetőségeket keresem, még mit lehet gravírozással létrehozni. Ez egy állandó önképzést igénylő műfaj, én pedig ezt szenvedéllyel űzöm. Tapasztalat? Nehéz összefoglalni, a teljesség igénye nélkül, anyagok, amiket gravíroztam: fa, papír, plexi, üveg, bőr és persze sok különlegesebb anyag és termék is. Csont, amit én magam főztem és faragtam ki, kövek széles skálája a kvarctól a márványon át a gránitig, fémek! Minden gravírozható, ami szilárd, csak meg kell találni a helyes technológiát.

Szakmai ismeretek

Hiszek a folyamatos tanulásban. A gravírozás nem egy iskolában tanulható dolog, jelenleg nincs intézmény, ahol tanítanak (tudomásom szerint sehol a világban), remélem hamarosan lesz (azon vagyok). Visszatérve a kérdésre: végzettségemre nézve fotóriporter, kiadványszerkesztő, multimédia-fejlesztő és kommunikátor

(elektronikus és nyomtatott sajtó szakirányon) vagyok, de ezek csak papírok. A lényeg a tudás, amit magára szedd az ember.

Termék

A Gravust azért hoztuk létre, mert az alkotó és a gyártó oldal között tátong egy űr. Vannak a grafikusok, tervezők, dizájnerek és vannak a kivitelezők: nyomda, gravírozó, térbetűvágó, dekorátor, csak így hirtelen, aki eszembe jut. Célunk, hogy amit az egyik oldal megtervez, a másik el tudja készíteni. Tudjuk, a grafikusok, tervezők nincsenek felkészülve feltétlenül minden technológiára: mi azért vagyunk, hogy a kivitelezés terhére átvegyük. Úgy szoktam mondani, jelölés-technikával foglalkozom, foglalkozunk.

Amit mi magunk készítünk: a gravírozás minden formája részben saját gépen, részben bérelt gépeken és a prézelés. A teljesség nélkül: márkajelzések, karácsonyi ajándéktárgyak (váltógomb, edény, pohár), vágódeszka, névjegyek, meghívók, katalógusok, gépalkatrészek, csomagolások (tervezünk is) stb.

Érdekes megbízás

Nehéz kérdés, remélem, nem bántok meg senkit. Gravírozásban talán az Anna Amélie márkának készített GRIMM kollektív márkajelző táblák; számos antik tárgyat gravíroztunk: porcelán, fém kilincs, bakelit, ezüstkanál és villa stb., de csináltam a tervező rajzaival készült rézintarziás, kézzel vágott, faragott fatáblákat is. Névjegykártyában, prézelésben is sok egyedit alkottunk mostanság, de itt nem tudnék választani igazán. Talán a nemrég elkészült, Borzák Márton által tervezett névjegykártya volt eddig szakmailag a legnagyobb kihívás: a prézelést 0,2 mm pontossággal kellett a szitázáshoz igazítanunk. Azt hiszem, ezt a nyomdászok tudják, mekkora kihívás.

Elérhetőségek

Jelenleg főképpen a Facebook oldalunkon vagyunk aktívak, de sajnos ott sem olyan mértékben, mint a szenzációs megrendelőink engednék. Az első a megrendelő, minden utána jön, még mi magunk is, de igyekszünk rendszeresen valami szépet kitenni, mert büszkék vagyunk minden partnerünkre.

A honlapunkat valószínűleg hamarosan újrapépítjük, de addig is akármelyik elérhetőségünkön rendelkezésre állunk bárkinek.

<http://goo.gl/oPld9a>

LÁKICS BALÁZS ÉS MADANECZ DÓRI INKREDIBLE LETTERPRESS

Az indulás

Az Inkredible Letterpress nyomdaműhelyt 2013-ban ketten hoztuk létre a párommal, Madanecz Dórival. Korábban reklámügynökségeknél dolgoztunk, ahol folyamatosan figyeltük a nemzetközi kreatív trendeket, így találkoztunk a letterpress-szel. Helyesebben mondva, Dóri előtt egyáltalán nem volt ismeretlen a műfaj, hiszen nyomdászként végzett és a szüleinek is nyomdai vállalkozása van. Jómagam nagyon messziről jövök (informatikus), de valamilyen szinten mindig is foglalkoztam nyomdai produkciókkal, azonban az igazi szakmai lökést a saját műhelyünk létrehozása jelentette.

Munkák

Az elmúlt szűk három évben számtalan projekten dolgoztunk, az egyszínes névjegyektől egészen a komplett könyvkivitelezésig. Hatékonyan tudunk együtt dolgozni grafikusokkal, köszönhetően a rugalmas hozzáállásunknak, illetve a szolgáltatásaink és megoldásaink sokszínűségének. Leggyakrabban névjegyeket, esküvői meghívókat, illetve egyéb vállalati arculati elemeket gyártunk, pl. borítókat, jegyzetfüzeteket, levélpapírokat stb.

A műfaj varázsa

Nagyon vicces a kb. 25 év alatti korosztály reakciója, amikor először találkoznak a letterpress-szel. Megvesznek érte. Ugyanis nekik a nyomtatás egyenlő a CTRL+P ENTER-rel, valamint egy szintetikus valamivel, ami kijön a zörgő műanyag dobozból.

Saját, letterpress technikával gyártott termékportfóliónk is van, amin folyamatosan dolgozunk, hogy mindig előrukkoljunk valami új és izgalmas dologgal. Ezeket a saját webshopunkban, illetve a belvárosban található dizájnshopokban lehet megvásárolni.

A legérdekesebb megbízás

Az elmúlt időszak egyik legizgalmasabb feladata egy letterpress nyomott borítóval gyártott könyv elkészítése volt a Miniszterelnökség megbízásából. A Nemzeti Építészpolitika c. kiadvány komplett kivitelezése nálunk zajlott, a tervezőpáros Hidden Characters (Orbán Péter és Nagy Dániel) pedig már a grafikai tervezés során bevont minket a munkába, hogy a lehető legtöbb lehetőségben tudjuk összehangolni a terveket, az ügyféligényeket és a kivitelezés lehetőségeit. Kiváló projekt volt, rengeteget tanultunk belőle, és nagyon büszkék vagyunk rá!

Maga a letterpress mint műfaj abszolút szerelem, imádjuk a kézműves mivoltát, a minőségi alapanyagokat, a létrehozott értéket.

www.inkredible.hu

www.facebook.com/InkredibleLetterpress

www.instagram.com/InkredibleLetterpress/

Az X-Rite Európa-szerte sikeres workshopja Magyarországon!

Nyomdaipari szakemberek részére hazánkban első alkalommal 2014 októberében került megrendezésre az amerikai X-Rite Európa-szerte sikeres **How to print „The eXpected”** elnevezésű workshop sorozatának első: Hogyan kell hagyományos ofszettechnológiával „előrelátóan nyomtatni”? programja, melyet 2015 májusában és októberében a „The eXpected – Flexo” és a „The eXpected – Digital” oktatások követték. A workshop sorozat hazai tréner dr. Schulz Péter színelméleti, papír- és nyomdaipari színmérési szakértő, az X-Rite Pantone oktatási partnere.

A gyakorlati orientációjú képzések célja az, hogy az azon részt vevők a megszerzett elméleti

és tapasztalati ismeretek birtokában tudatosan és hatékonyan legyenek képesek felismerni, értelmezni és kezelni a színek reprodukálásánál felmerülő gyakorlati problémákat. Az oktatások haladó szintű, kétnapos interaktív, gyakorlatcentrikus, kis létszámú foglalkozások, melyek az ofszet-, a flexó- és a digitális nyomtatás színes reprodukálási munkafolyamatainak átfogó megértésére építenek.

A workshopokra az ANY Biztonsági Nyomda Nyrt., a Codex Zrt., a Doneck Pronat Kft., a hubergroup Hungary Kft., a Konica-Minolta Magyarország, a Material Plasztik Kft., a Mondi Szada Kft., a Pátria Nyomda Zrt., a Pénzjegynyomda Zrt., a Ricoh Hungary Kft., a SealedAir Magyarország Kft., a Spori Print Vincze Kft., az STI Petőfi Nyomda Kft., a SunChemical Kft., a Varga-Flexo Kft. cégek delegálták munkatársaikat.

A programokon eddig már részt vett 32 fő az X-Rite Pantone svájci oktatási központja által kiállított oklevéllel rendelkezve alkotja a hazai nyomdászársadalom színelméleti és gyakorlati mérés technikai szakembereinek derékhadát.

A workshop sorozat hazai szervezője a P&E Mérnök és Nyomdász Kft., amely a zürichi X-Rite oktatási központtal közösen tervezi 2016-ban is a programok meghirdetését.

Új hely, új lehetőségek: IGEPA Hungary

Faludi Viktória

Új helyen, az Europolis Business Park, 2200 Vecsés, Lőrinci út 59–61., A3 szekció, 18–21. kapu címen található az Igepa új bázisa. 4058 m²-en, közel 6000 raklapkapacitással, Jungheinrich raktári rendszerrel, 12–24 órás kiszállítási határidővel állunk a nyomdaipar rendelkezésére: grafikai ívek és tekercek, irodai papírok és digitális papírok, specialitások, reklámgrafikai anyagok, LFP gépek, LFP gépszerviz, csomagolóanyagok területén. Rusin Mihály ügyvezető igazgatót kérdeztük a papír-nagykereskedés új telephelyével kapcsolatban.

Milyen előnyöket nyújt a nyomdáknak az új telephely?

Egy telephelyen, egy rendszerben szélesebb termékválasztékot tudunk nyújtani a nyomdák számára a grafikai, az irodai, a reklámgrafikai és a csomagolóanyag-ágazat termékeiből.

A showroom milyen programokkal várja az érdeklődőket?

Mindegyik divízióban szakmai programokat szervezünk. Legelőször a Sign & Screen ágazat, valamint a grafikai papírok ágazata részére, az iparággal kapcsolatos kis-, közepes létszámú workshopokat szervezünk partnereink számára.

Mi a küldetése a bemutatóteremnek, milyen szakmai programot kínáltok, kik az előadók?

Küldetése közelebb hozni a szakmában dolgozókat a gyártók termékeihez, bemutatni a termékeket, gépeket, legújabb iparági szoftvereket, technológiákat.

Kinek ajánljátok a program részvételét és hol lehet jelentkezni?

Döntéshozóknak, de akár a termelésben dolgozó szakembereknek egyaránt.

Milyen információs csatornákat vesztek igénybe a nyomdákkal való kommunikációban?

A hagyományos kommunikáció mellett igénybe vesszük a szakmai lapokat és igyekszünk közösségi médián keresztül is megszólítani a célközönséget.

Miben vagytok egyediek, különlegesek, mások, mint a többi papír-nagykereskedés?

Az Igepa az a papírkereskedő Európában, aki a legszélesebb körben kielégíti a nyomdaipar igényeit.

Magyarországon is erre törekszünk. Egyedülálló a reggel 08:00-tól este 21:00-ig rendelkezésre álló vevőszolgálatunk, és a 22:00-ig nyitva tartó raktárunk a magyar piacon.

SCH-Ózon: a papírhulladék nem szemét

ELSZÁLLÍTJÁK ÉS FIZETNEK IS A FELESLEGES NYOMDAI PAPÍRÉRT

Az SCH-Ózon Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. fő profilja a papírhulladék átvétele, begyűjtése, feldolgozása a papírgyári újrahasznosítás számára. Miután a nyomdáknál rövid idő alatt nagy mennyiségben keletkezik papírhulladék, így közös érdek, hogy az elszállítás zökkenőmentes legyen, ne akadályozza a folyamatos munkát a felgyűlt papír. Az elszállított hulladékért fizet is az SCH-Ózon, a díjazás a minőségtől függ.

A nyomdáknál, irodákban, vállalkozásokban, háztartásokban keletkező papírhulladék elhelyezése problémát okoz a tulajdonosoknak, de a hulladék sorsát szigorú előírások szabályozzák. Tárolni, kerülni kell az anyagot, amit helyben már nem tudnak hasznosítani, nem beszélve arról, hogy a felhalmozódott papírhulladék tűzveszélyes.

Az SCH-Ózon Kft. fő tevékenysége a nyomdai papírhulladékok begyűjtése, kezelése,

szállítása. Telephelyeiken a nyomdák által termelt vegyes papírhulladékokat az újrahasznosításhoz a papírgyárak igényeinek megfelelő minőségűre válogatják, bálázzák. Legutóbb épp a szállított minőség területén lépett előre nagyot a cég, amikor szeptemberben elindította újonnan épült, 24 főt foglalkoztató válogatóművét. A válogatómű tervezésekor speciálisan a magas minőségű nyomdai papírhulladék feldolgozását tartották szem előtt, így a nyomdákba érkező anyagokat környezetkímélő módon kezelik, és gondosan válogatják az EN 643 szabvány szerinti minőségeknek megfelelően, papírgyári hasznosítás céljából. A válogatóműnek köszönhetően a nyomdai partnereket a lehető legmagasabb színvonalon, a korábbinál is gyorsabban szolgálja ki a vállalat. A berendezés a Hamburger Recycling Group GmbH első ilyen eszköze, a maga kategóriájában Dél- és Kelet-Európában is egyedülálló.

Az SCH-Ózon Kft. telephelyein a papírok mellett műanyag hulladékok, fóliák begyűjtésével is

foglalkoznak. A kölcsönös haszon mellett a környezet védelme is fontos tényezője a tevékenységnek.

A gyűjtéshez, tároláshoz a helyi igényekhez igazodva helyezik ki a leghatékonyabb eszközöket, melyek az alábbiak lehetnek:

- ◆ gitterbox,
- ◆ 1100 literes gurulós kuka,
- ◆ big-bag zsák,
- ◆ konténerek különböző méreteken (20–36 m³),
- ◆ présfejek, amelyek tömörítő konténerekhez csatlakoznak,
- ◆ többkamrás bálázógépek,
- ◆ automata bálázógépek,
- ◆ több mint 1200 gyűjtőkonténer, ebből több mint 150 db 32 köbméteres, görgős, valamint tömörítőfejhez csatlakoztatható,
- ◆ jelenleg 30 közúti szállítójármű, 18 darab anyagmozgató munkagép, targonca az eszközpark része.

A gyűjtéshez, tároláshoz szükséges eszközök teljes körű biztosítása mellett nyomdatechnikai berendezések telepítését, szervizelését, finanszírozását is vállalják hosszú távú szerződés keretében.

AZ SCH-ÓZON TÖRTÉNETE

Az SCH-Ózon Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t 2005-ben közel húszéves tapasztalattal rendelkező szakemberek alapították a Pest megyei Maglódon.

Az évi majdnem 100 000 tonna újrahasznosítható papírhulladékot forgalmazó társaság fő profilja a papírhulladék átvétele, begyűjtése, feldolgozása. 2014 októberétől az osztrák Prinzhorn Csoport lett a cég többségi tulajdonosa, amelynek része a közvetlen tulajdonos, a hulladék-begyűjtéssel foglalkozó Hamburger Recycling GmbH is.

További információk: www.papirhulladek.hu

Izgalmas jövőt ígérnek az ofszetkasírozott kartonok

A OFSZETKASÍROZÁS JELLEMZŐ TULAJDONSÁGAI

Stefan Tschumi, a Metsä Board kereskedelmi igazgatója arról beszél, milyen új lehetőséget nyújtanak a kimondottan az ofszetkasírozáshoz kifejlesztett liner-kartonok a csomagolásban.

Felszálló ágban van az ofszetkasírozás. Az eljárás egyedi módon ötvözi az igényes nyomtatási minőséget a hullámkarton erősségével, és mivel kedvező az ára, tökéletesen megfelel a kispéldányszámú munkákhoz. Kedvező megoldást jelent a speciális promóciók, a limitált kiadások és a márka közötti partnerségek gyorsuló világában. Növeli a hullámkarton-csomagolás értékét, és mint egy „néma eladó” maga kínálja az árut a polcon.

Mára megváltozott a kiskereskedelmi környezet. Több kereskedelmi csatorna létezik, és ott az online vásárlás lehetséges is. De átalakult a fogyasztói életmód és viselkedés is, amit olyan új tulajdonságok jellemeznek, mint például a nagyobb kényelem iránti igény. Mindezekre gyors, izgalmas és megfizethető megoldást jelenthet a hullámkarton.

A Metsä Board a Kemiart sorozattal már jó néhány évvel ezelőtt a white-top kraft linerek vezető szállítójává vált, most pedig az ofszetkasírozás által kínált lehetőségekre adunk megoldásokat. A már meglévő termékeink által nyújtott felhasználási lehetőségek kiterjesztéseként olyan új és eltérő tulajdonságú termékeket hoztunk piacra, amelyek még nagyobb változatosságot és versenyelőnyt teremtenek a márkák számára.

Könnyű súly. Linereink kizárólag friss erdei rostot tartalmaznak – amely természeténél fogva erős –, ezért tudunk sokkal könnyebb, de ugyanolyan erős terméket előállítani, mint a hagyományosan nehezebb termékek. A *Modo Northern Light Litho* teljesen fehér, kétszer mázolt liner, amely alacsony gramm súlyú és kiválóan nyomtatható. A liner tömege akár 90 g/m² is lehet. Az alacsony tömeg a költséghatékonyságon túl nagyobb fenntarthatóságot is jelent.

Különleges hatások. Összes linerünk nagyzerűen nyomtatható és alakítható, de a fokozott hatás érdekében a Carta Selecta típust az

UV-lakkozáshoz fejlesztették ki, 150 g/m² tömegtől. Ezzel szemben a mázolatlan *Modo Northern Light* felülete matt, ezért különösen kellemes a tapintása és természetes a megjelenése. Linereink feltépődési szilárdságának és tömörségének köszönhetően sokkal könnyebben kivitelezhetőbbek az ablakok, a kivágások és a feltéphető fülek. Különleges hatások eléréséhez a mikrohullámú kartontermékek esetében is alkalmazni lehet a fóliálminalást és a dombornyomást.

Teljesen fehér. A mikrohullámú karton középső rétegéhez használt mázolatlan *Modo Northern Light* akár a mázolt, akár a mázolatlan felső és alsó linerrel kombinálva egyedülálló fehérséget biztosít a kisebb csomagolásoknak. A szürke réteg elhagyásával erős, mégis könnyű csomagolást lehet tervezni azokhoz a termékekhez, amelyeknél fontos a tisztaság és a finomság érzete.

Élelmiszer-biztonság. Gyakran merülnek fel élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos aggodalmak, amikor az újrahaznosított rostokból készült linerrel történő érintkezés kockázata kerül szóba. Az összes linerünkhöz használt friss erdei rost tiszta és biztonságos, ismert az eredete, és nem tartalmaz semmilyen szennyezőanyagot. Ezért mindegyik linerünk rendelkezik olyan tanúsítással, amely feljogosítja az élelmiszerrel való közvetlen érintkezésre, ezenkívül megjelenése is tiszta és fehér, ami bizalmat ébreszt azokban a vásárlókban, akik az utcán árusított vagy elvihető ételeket közvetlenül a dobozból fogyasztják el.

Fenntarthatóság. A megújuló forrásokból és felelős gazdálkodással kezelt északi erdőkből származó linereink fenntartható és kis széndioxid-lábnyomú alternatívát jelentenek. Ezeket ökohatékonyan lehet újrahaznosítani, csökkentve a lerakóba kerülő hulladék mennyiségét, és alapvetően hozzájárulnak a körkörös gazdaság működéséhez.

Kiválasztás. A megfelelő liner könnyebb kiválasztása érdekében, a Metsä Board a termékeket egy ofszetkasírozási portfólióba gyűjtöt-

te össze. A választék a Carta Selecta és a Modo Northern Light linerhez hasonlóan a teljesen mázolt és fehérített Carta Solida dobozkartont és a sokoldalú, részletgazdag árnyalatokat és kiváló színvisszaadást nyújtó kétszer mázolt Kemiart Graph+ white-top kraftlinert is magába foglalja.

Támogatás. Amennyiben az ofsetkaszírozási linerek kiválasztásával vagy használatával kapcsolatos további tanácsokra volna szüksége, akkor műszaki szakembereink mindig rendelkezésre állnak. Akár kipróbálásról, akár kérdésekről vagy kérésekről van szó, mi tudjuk a választ.

Könyvajánló

LÁSZLÓ MÓNI: LEHETSZ KIVÉTELES Az énmárkaépítés alapjai

Énmárka, személyes márka, personal brand. Ezek a kifejezések ma már sokaknak ismerősen csengenek. De mit jelent ez a fogalom? Milyen szerepe van a karrierünkben? Milyen eredményeket és sikereket hozhat? Milyen eszközök állnak a rendelkezésünkre? Egyáltalán, hogyan fogjunk hozzá?

Az énmárka tudatos építésének akár az is lehetne az alapja, hogy végre eldöntsük magunkról, vajon mosópor vagyunk-e vagy fájdalomcsillapító. Aki egyikkel sem akar vagy tud azonosulni, az nézzen egy C verzió után – vagy vegye a kezébe László Móni első könyvét. Ha végigolvasta, jóval célirányosabban válogathat abból az eszköztárból, amely elengedhetetlen az egyéni ambíciók kiéléséhez, megvalósításához. Megérti, mitől működik valami – és miért nem. Megérti, hogy személyes gyengeségeit éppúgy a saját jávára fordíthatja, mint erősségeit. Tisztában lesz azzal is, hogy személyiségének nemcsak a ma-

gánéletében, hanem az üzleti kommunikációban, karriercéljainak megvalósításában is jelentős szerepe van. Így nemcsak hiteles lesz, hanem annak is fog látszani. *A Kossuth Kiadó gondozásában remek illusztrációkkal és igényes tipográfiával megjelent könyv hasznos segítség mindenki számára, aki érvényesülni szeretne.*

Műszaki adatok:

Méret: 170 × 225 mm

Terjedelem: 128 oldal

Kötészet: Füles fedelű kartonált

Megvásárolható: www.kossuth.hu/adatlap/konyv/3473/lehetsz-kiveteles

További hasznos információk a szerzőtől:

www.personalbranding.blog.hu

Az extraprofit-növelő színek

A FIGYELEM FELKELTÉSTŐL AZ ELÉGEDETT VEVŐIG

Eiler Emil

A fogyasztót a vásárláskor 90%-ban a saját optikai, színérzéki benyomásai motiválják. A piackutató és a marketing-szakértők szerint a nonverbális kommunikáció eszközei közül egyedül a szín az, amely azonnal magára vonja a figyelmet. A szavaktól eltérően – ez akaratum elnére is azonnal – egyenesen a tudatba jut, nem kell semmilyen nyelvre lefordítani vagy dekódolni. A vevőbefolyásolás-alapú értékesítési célok eléréséhez a szín „csendes eladóként” a leghatékonyabb segítséget képes nyújtani. Számunkra ezért ez a legjobb vásárlói ízlésformáló és tudatbefolyásoló, extraprofit-növelő eszköz.

A gyártó, értékesítő és szolgáltató közös célja meggyőzni valamely potenciális vevőt vagy fogyasztót arról, hogy a szóban forgó termék, módszer vagy eszköz *minőségi*, tehát megéri megvenni, használni, fogyasztani, szolgáltatást igénybe venni, illetve a gyártóval, forgalmazóval, szolgáltatóval tartós kapcsolatot fenntartani. Egy terméket meg lehet venni, de egy szolgáltatást el kell adni a vásárlóknak. Jól tervezett cégarcu-lattal és a kirakatban vagy a polcon vevőre váró csomagolt termék tudatosan megválasztott szí-neivel hatékony marketingüzenetet tudunk el-juttatni a társadalom tagjai számára.

A vásárlói döntési folyamat fázisai

Először E. St. Elmo Lewis tanulmányozta a vásárlói magatartás, a fogyasztómegnyerés, a vásárlásra készítés és a termékválasztás befolyáso-lási folyamatát, amely végül a vásárlási döntéssel ér véget. (*AIDA-modell* [Forrás Sós István: Reklám és pszichológia, Kommunikáció Akadémia, Bu-dapest]). A folyamat fázisai: Attention: figyelem-felhívás; Interest: érdeklődés ébresztése; Desire: vágykeltés; Action: vásárlásra készítés.)

A *NAIARS-modell* ezzel szemben a fogyasztó szükségleteiből indul ki, a következők szerint:

Need: szükséglet; Action: cselekvés a szükség-letkielégítés érdekében; Information: informá-ciógyűjtés és -feldolgozás; Attraction: termék vonzerő érzékelés; Reaction: a vásárláshoz veze-tő reakció; Satisfaction: vétel utáni megelégedés.

A színek hangulat- és végső döntést befolyásoló hatásai a vásárláshoz vezető folyamat során

Az emberi szem által megkülönböztethető egyes színek egészségre, gyógyulásra, hangulatra és idegrendszerre gyakorolt hatásáról az interneten elérhető források szinte mindegyike megbíz-ható és részletes elemzést közöl. Számunkra első-sorban a színek vásárlói magatartásra gyakorolt hatása és a vásárlók szándékainak befolyásolá-sára alkalmas ismeretek elsődlegesek. Terjedelmi korlát miatt mindennel részletesen nem foglal-kozhatunk, de az irodalomjegyzékben az inter-neten meglévő színhatástani tárgyú szakkikkek elérési lehetősége megtalálható.

Néhány rövid példa:

Vörös: Figyelemfelhívó, megkülönböztető szín. Vesélyre, tűzre, óvatosságra int. Húsvéti tojás-ra emlékeztet. Véryomásnövelő, adrenalin-termelést fokozó, idegesítő, izomtónus- és pul-zusszámnövelő, agresszivitásra készítő.

Sárga: Éttermi szín, étvágygerjesztő, vidámsá-got, optimizmust kiváltó hatású. Fokozza az agy boldogságszérum (szerotonin) termelését.

Kék: Végtelen kiterjedésre, tengerre, a jó időre emlékeztet. Megnyugtat. Hideg, logikus ma-gatartást, és gyors döntési készséget támogat.

Zöld: Tavaszra, természetre, hullámozó búzame-zőre, zöld almára emlékeztet. Nyugtató hatá-sú. Vidámmá, bizakodóvá, elégedetté tesz.

Fekete: Elegáns, intellektuális, neutrális szín, arannyal kombinálva a bőséget, igényességet és a gazdagságot idézi.

Fehér: A tisztaságigényt, ártatlanságot kifejező neutrális szín.

Szín-alkalmazástechnikai általános szabályok

- ♦ A vásárlók többsége nagyon elfoglalt, és egy részük nem lát jól. Ezért számukra csak a rövid, tömör, jól olvasható és érthető közlés lehet eredményes.
- ♦ Hasonló rendeltetésű csomagolt termékek esetén törekedni kell a hasonló rendeltetésű, de mások termékeitől alapvetően eltérő egyedi színek és egymással harmonizáló színpárok alkalmazására.
- ♦ A színvak és a színtévesztő vevőknek a kékekkel nem, általában a piros és a zöld felismerésével vannak gondjaik. Csomagolások, fontos színelölések és logók tervezése esetén erre mindig gondolni kell! Szerencse, hogy a linkek alapértelmezett színe a kék.
- ♦ A csomagolt termék színe a termékválasztásban minden vevőben érzelmet vált ki, és ezáltal befolyásolja a vásárlási döntéseit. A csomagoláson alkalmazott szín fontos szerepe az is, hogy általa megfelelően üzenjünk a vásárlóknak. Ha jól oldjuk meg ezt a vevőbefolyásolási feladatot, jelentős hatást tudunk kifejteni a fogyasztók pénzköltésére.
- ♦ A vásárlóbefolyásolást körütekintően, mindig a színpszichológiai szakirodalom előzetes tanulmányozása alapján célszerű végezni, mert a színek alkalmazása kétélű kard: az ellenkező hatást is kiválthatjuk vele!
- ♦ Az egyes színek egészségügyi, érzelmi, hangulati, vásárlásbefolyásoló hatásáról az interneten bőszeges és megbízható marketingpszichológia és színhatástani tárgyú szakirodalom nyújt megfelelő tanácsot. Azonban az idősebb és a fiatalabb, a férfi és a nő figyelmét csak eltérő képi elemekkel, szimbólumokkal és más színekkel lehet felkelteni. Az egyes színek és színekombinációk az „egyszerűbb”, a különböző képzettségű, különböző élet- és kulturális színvonalú etnikumok vásárlóira eltérően hatnak. Ezért a vevőbefolyásolást – eredményesen – csak célcsoportonként, termék-, eszköz- és szolgáltatástípusonként lehet megoldani.

Az egyes színek és színekombinációk vásárlóhatástani szakirodalmának ennél részletesebb ismertetésére cikkünkben nem vállalkozhatunk (vigasztalásul lásd az irodalomjegyzéket).

- ♦ A vásárlóbefolyásolási technika hatékonyabban tétele céljából az elérhető színhatásfokozás

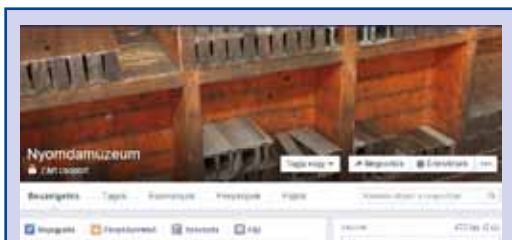
további eszközei: megfelelő színű és erősségű megvilágítás, mozgás, fémes hatás, csillogás, hanghatás, színes szöveg és kép, logó, egyéb szimbólumok és színekombinációk alkalmazása.

- ♦ Metamer színek alkalmazását kerülni kell, mert a színük a világítási körülményektől függően változik.

Felhasznált és ajánlott témakörök

Az alább felsorolt témakörök átfogó szakirodalmát olvasóink a Google+ vagy a Mozilla Firefox keresőmotorok segítségével érhetik el magyar, illetve angol nyelven:

- ♦ *A színek hatása az emberi tudatra és testre. – Effect of different colors on human mind and body.*
- ♦ *A marketing és a webtervezés tudományos színtani alapjai. – The Science of Colors in Marketing and Web Design.*
- ♦ *Hogyan befolyásolja a szín a fogyasztói vásárlásokat? – How do color effect purchases?*

A Nyomdamúzeum a Magyar Grafika által létrehozott zárt Facebook csoport, nyomdászattörténeti emlékek mentésére, hagyományok őrzésére és óvására létrehozott társaság. A zárt csoport 2015 végén 473 tagot számlál. Ideális fórum az autentikus nyomtatási eljárások kedvelői számára. A közösségi médiába e témában felbukkanó tartalmak tematikus gyűjteménye, de eladó gépek, szakmatörténeti tárgyak is rendszeresen felbukkannak itt. Lehetőség van egymástól kérdezni és megosztani régi emlékeket, fotókat, történeteket.

Várunk ide minden nyomdászattörténet iránt érdeklődő, szakmai alázattal rendelkező nyomdászt, hobbinymdászt, történészt, muzeológust.

www.facebook.com/groups/398517143519220/

Hadd folyjon át a festék a monitorról a papírra

MIRE IS KELL ODAFIGYELNI AHHOZ, HOGY MEGFELELŐ VÉGEREDMÉNYT KAPJUNK?

Gera Attila

Egyvalamit tisztázni szeretnék a tisztelt olvasóval. A cikkeimben leírtak nem tankönyvekből nyert adathalmazokon alapulnak, hanem a valós élet hozta tapasztalatokra támaszkodnak. Ezekből szeretnék ismét egy-két gondolatot megosztani azokkal is, akik még csak ízelegetik ezt a világot.

A cél az, hogy az ügyfél által látottak (monitor) és elvárt (arculati kézikönyv) dolgok a végeredményen megjelenjenek. Az általam felsorolt 13+1 tényező összessége ofszeteljárás esetén jelentősen befolyásolja mindezt.

1. *A monitor típusa.* Nagyon fontos a hardware kiválasztásakor, hogy az adott megjelenítő eszköz alkalmas-e a feladat végrehajtásához. A kalibráció teljes spektruma elvégezhető-e rajta? Ma már nem csak az Eizo monitorok alkalmasak mindezekre, hanem a Dell UltraSharp IPS panellel rendelkező monitorjai is remekül teszik mindezt.
2. *A monitor kalibráltsága.* Hiába van jó monitorunk, ezt be is kell kalibrálni a megfelelő szerkezettel (X-Rite i1) és szoftverrel (Silverfast), és ezt be is kell integrálni a rendszerünkbe (ICC-profile).
3. *A színelmélet tudása.* Tisztában kell lenni azzal a ténnyel, hogy az RGB tartományban készült alkotások szélsőséges színei NEM, vagy csak különleges módszerekkel (direkt színek alkalmazása) jeleníthetők meg.
4. *A leadási formátum megfelelő legenerálása.* Nagyon fontos, hogy „vigye magával”, ágyazódjon bele az ICC-profile a PDF-be, TIF-be vagy egyéb formátumba.
5. *Azonos beállításokat használjunk!* A CtP vagy egyéb kimeneti eszköz is azonos ICC-profilet használjon a nyomdával.
6. *A rácstípus megválasztása.* Az egyes kalibrációkat jelentősen befolyásolja a kiválasztott rácstípusa. Ugyanazon anyag FM, hagyományos vagy kombinált rácsozással más végeredményt adhat.

Ez a gyönyörű-szemes krecsó középzöldje 45% Cyan és 100% Yellow

7. *A papír megválasztása.* Egy alkotást kinyomathatunk egy mázolt műnyomón vagy egy kreatív papíron, vagy egy krétázott ofszeten, és teljesen más végeredményt kapunk a különböző papírösszetevők miatt.
 8. *A nyomdafesték megválasztása.* Igenis függ a nyomat színtelítettsége a megfelelő minőségű (pigmenttartalmú) festéktől.
 9. *A nyomdagép típusa.* A modern ofszetgépek már igen jól vezérelhetők, míg az öreg masináknál nagyon sokat számít a nyomdász tapasztalata.
 10. *A nyomdagép állapota.* Ahhoz, hogy megfelelő módon kerüljön át a papírra nyomat, a nyomdagép műszaki állapotának is kitűnőnek kell lennie.
 11. *A nyomási terhelés nagysága.* Ezeken felül még a nyomathordozóra felvitt festék mennyisége is befolyásolhatja a színt.
 12. *Kilövési íven belül lévő nyomatok.* Ha több anyag szerepel egy nyomdai íven, és ezek eltérő színintenzitásúak, és egymás mellett vannak, akkor befolyásolhatják a másik színét.
 13. *A nyomdagépmester.* Az emberi tényező, amit nem szabad kihagyni. Mennyire felkészült, milyen volt a napja, kipihent állapotban kezdte-e meg a munkát?
 - +1. *A fóliázás megválasztása.* Az utómunkák közül a fóliázás elviszi a nyomat színét a melegsárgás irányba.
- Ha jól megnézzük, nem kevés tényező, amivel kalkulálni kell.

A HEXA VILÁGA

Korábban volt idő, amikor készültek nyomatok más előkészítési eljárással. Ma már igen ritkán találkozom vele, vagy inkább azt mondom, egyáltalán nem. Ha elővesszük a Pantone Formula Guide skálánkat, az elején láthatók a Hexachrome alapszínek, és itt derül ki az igazság. A CMYK-n felül még egy narancs és egy zöld alapszín is használnak a színbontáskor. Mindent teszik azért, hogy az RGB színtérből visszanyerjenek. A lila, élénkzöld, narancsok egyes élénkebb spektrumát is vissza lehet kapni ezzel a technikával. Valószínű, hogy azért sem találkozhat az ember vele, mert kevés nyomdának van ehhez tartozó színbontó rendszere.

A SZÜRKE 50 ÁRNYALATA

Mindig nagy dilemma elé állítja a grafikusot a szürke szín visszaadása. Ráadásul, ha mindez párosul azzal, hogy csak alnyomatban szerepel, még nehezebb a feladat. Ha csak a Black festékből használunk fel, nem biztos, hogy azt kapjuk, amit szeretnénk. Ha szép szürkét szeretnénk, akkor bele kell keverni a többi összetevőből is.

Különböző CMYK összetételű szürke színek...

...ugyanezekből alnyomat (100% Black, illetve telített fekete háttérben)

MINDEN NARANCS, NARANCSSÁRGA?

A narancsszín alapján 100% Yellow és 50-60% Magenta. Ez valójában egy kellemes narancsszín. De ha igazán szép narancsot szeretnénk, érdemes a Pantone 021C direkt színt használni, sokkal szebb narancsszín kapunk végeredményként. Kicsit hamis a visszaskennelt kép, amin próbáltam bemutatni a kétféle különbséget, de csak az árnyalati eltérést lehet látni a CMYK-ban

A mellékelt visszaskennelt tesztgrafika a valóságban létezik Orange021 színnel is, de sajnos a jelenlegi CMYK nyomaton nem jön vissza a drasztikus különbség

kinyomtatott Magyar Grafika oldalon. A valóságban egymás mellett a két szín óriási különbséget mutat.

Nem is beszélve a Pantone 804C Fluor narancsról. Ez szinte leugrik a papírról. Egyet azért érdemes tudni róla, jómagam akárhányszor próbáltam vele nyomni, sokkal nagyobb terhelést kívánt (és festékmennyiséget), mint azt az ember először gondolná.

KÜLÖNLEGES SZÍNEK

Létezik egy különleges fémszínekkel rendelkező Pantone skála (Metallic Formula Guide), amelyben mindegyik szín alapja valamelyik arany- vagy ezüstszín. Ezeket keverik el más Pantone alapszínekkel, így egy fémes színt kapnak. Amennyiben a nyomdai festékszínüket előre fényes ezüstre fóliázott vagy ilyen típusú kreatív papírra nyomjuk (Chromolux, Mirror), érdekes metalizált színeket kapunk. Sőt a Pantone Pastel színekártyáján további kellemes és finom árnyalatú színeket is találhatunk.

Iratkozzon fel Mgonline hírlevelünkre!

<http://mgonline.hu/hirlevel>

Megnyílt a Mantskovit Bálint Nyomdatörténeti Múzeum!

A vizsolyi református műemléktemplom hazánk egyik legősibb temploma. A Károli Gáspár program keretén belül megújult a templom külső és belső része és a templomkertben található felújított épületben 2015. szeptember 26-án ünnepélyes keretek között megnyitotta kapuit a Mantskovit Bálint Nyomdatörténeti Múzeum és Bibliás Könyvesház. A templomkert hosszúkas műemlék épületében a nyomdatörténeti múzeum méltó emléket állít Mantskovit Bálintnak, a híres biblia-nyomtatónak, és hitelesen kalauzolja az érdeklődőket a Vizsolyi Biblia nyomtatásának történetében.

A templom belső részében újra látható a Vizsolyi Hatszárnyú Szeráf kompozíció a mostani restaurálásnak köszönhetően, amely művelődéstörténeti értékünk a hetvenes évektől közel 40 évre eltűnt a látogatók szeme elől.

A nyomdatörténeti múzeum első termében átfogó képet kapunk – akár interaktív módon is – a 16. században Felső-Magyarországon működő nyomdák történetéről.

Kovács Zsolt Levente vizsolyi református lelkipásztor a következőket ajánlja a múzeum látogatóinak figyelmébe: „A Hernád-völgyét, mint a Biblia szülőföldjét és a magyar re-

formáció bölcsőjét is számon tartjuk a magyar művelődéstörténetben. Ezen az ősi, talpalatnyi földön reformátor és bibliafordító atyák küzdöttek hajdan Magyarország erkölcsi és hitbéli megújulásáért, a keresztény anyaszentegyház újjászervezéséért, a magyar nyelv és nemzeti identitásunk megmentéséért. Egy sorsdöntő és nehéz időszakban, amikor a haza több darabra hullott, az újjászervezés

és megújulás nélkül népünk földönfutóvá válhatott volna. Ebben az időben szolgált hűségesen Károli Gáspár, Thury-Farkas Pál, Czeglédy János, Benczédi István gönci, szántói és vizsolyi lelkipásztorok, akik Károli vezetése alatt a Bibliát magyar nyelvre ültették, és a Rákócziak segítségével Mantskovit Bálint nyomdász kezei között a magyar Biblia ügyét sikerre vitték. Vizsolyban, 1590-ben.”

VISSZOLYI BIBLIA HASONMÁS KIADÁS

A Vizsolyi Biblia 425 éves jubileumához kapcsolódóan a *Tiszán-inneni Református Egyházkerület Hernád Kiadó* gondozásában jelent meg I. Rákóczi György bibliájának, a Vizsolyi Bibliának hasonmás kiadása. A műves kidolgozású műbőrkötés vak dombornyomással, álbordákkal díszítve borítja a nyomdászattörténeti szempontból is igen jelentős értéket képviselő, *a Fejedelem sajátkezű bejegyzéseit* is tartalmazó Új testamentum hasonmását, ami a Kapitális Nyomda munkáját dicséri.

Technikai adatok:

Méret: 192 × 282 mm

Terjedelem: 240 fólió (480 oldal)

Kötészet: cérnafűzve,

keménytábla, dísztokkal

Beszerezhető: Hernád Kiadó

www.hernadkiado.hu

A BORNEMISZA- MANTSKOVIT NYOMDA TÖRTÉNETE

Szintén a Hernád Kiadó gondozásában jelent meg „A Bornemisza-Mantskovit Nyomda tör-

ténete” című szakmatörténeti remek, V. Ecsedy Judit tollából. A gazdagon illusztrált szakmatörténeti tanulmány a nyomda-alapítás előzményeitől a nyomda felszerelésének eredete és leírásán át a nyomda utóéletét is ismerteti. A könyv végén található táblák a nyomda betűkészletét, iniciáléikat, könyvdíszzeit, naptárképeit mutatja be. *A könyv tervezését és tördelését a STÁB-Stúdió végezte.*

Technikai adatok:

Méret: 207 × 265 mm

Terjedelem: 88 oldal

Kötészet: kartonált, cérnafűzve

Beszerezhető: Hernád Kiadó

www.hernadkiado.hu

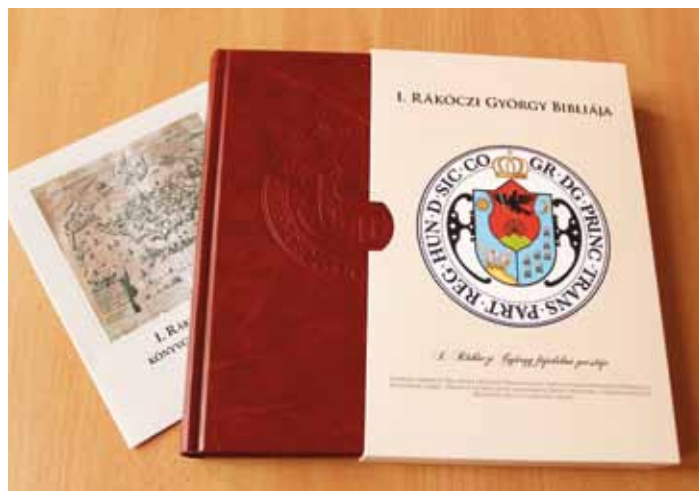

425 ÉVES VISSZOLYI BIBLIA EMLEKLAP

A Magyar Posta emléklap kibocsátásával köszönti a 425 éves Vizsolyi Bibliát. A kiadvány a Filapostán, de megrendelhető a Magyar Posta internetes áruházából is.

1590. július 20-án fejeződött be Vizsolyban a magyar nyelv páratlan dokumentumának, a Vizsolyi Bibliának a kinyomtatása. Vizsoly a mai napig nevezetes arról, hogy itt látott napvilágot nyomtatott formában az első teljes magyar nyelvű Biblia. A fordítást irányító gönci lelképásztorról, Károlyi (Károli) Gáspárról Károlyi-Bibliának is nevezik. Ez a könyv a legrégebb fennmaradt és ma is használt teljes szövegű, magyar nyelvre lefordított Szentírás. A fordítás egyik kiemelkedő mérföldköve a magyar nyelv és irodalmi stílus fejlődésének, megalapozója irodalmi nyelvünknek.

Kisebb-nagyobb revíziókkal több mint száz kiadást ért meg, és máig a legnépszerűbb bibliafordítás a magyar nyelvterületen. A 425 éves a Vizsolyi Biblia c. emléklapon az évfordulóhoz kapcsolódó grafikai és képi elemek, valamint magyar és angol nyelvű tájékoztató szövegek olvashatók. Az emléklap harmadik oldalára az 1990-ben kibocsátott, 400 éves a Károli Biblia c. szelvényes bélyeg került beragasztásra, melyet a mostani évfordulóra készített fedélzeti bélyegző lenyomat tesz különlegessé.

Buda várának első hiteles, keleti nézetű, eddig ismeretlen látképe 1542-ből

(RÖVIDÍTETT VÁLTOZAT)

Szalai Béla

A 15. század végén, majd a 16. század első kétharmadában a nyomdai sokszorosítással készült nagyméretű látképek (más néven veduták) fametszet technikával készültek. Az első magyar városképek is fametszetek: Buda látképe Schedel krónikájában jelent meg, Erhard Schön metszete Kőszeg 1532. év és Buda 1541. évi ostromáról, Pozsony 1563-ban, I. Miksa magyar király koronázása alkalmából készült látképe (talán Hans Mayr műve), két nagyméretű fametszet Tokaj 1565. évi ostromáról (Zsámboky János és Andre Thevet lapjai) és Szigetvár 1566. évi ostromáról (szintén Andre Thevet műve).

A nyomtatáshoz készített fadúcok csak kis példányszám nyomtatására voltak alkalmasak, a nagyméretű látképeket pedig több dűcről történt nyomtatás után ragasztották össze.

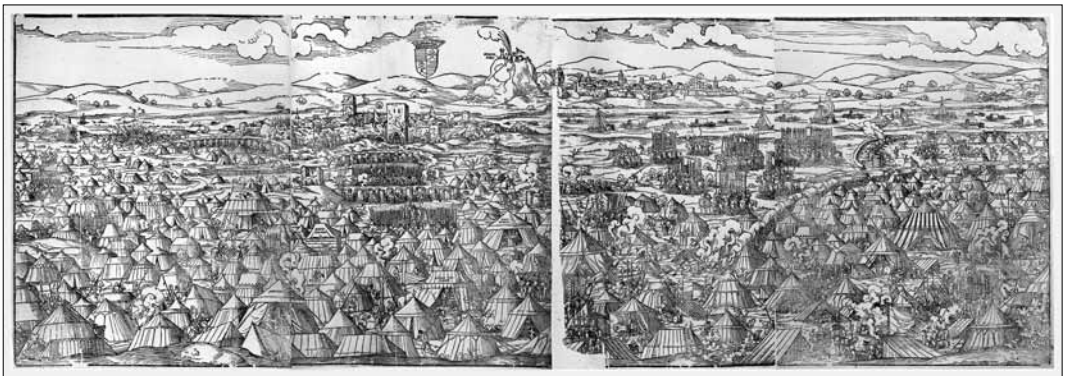
Érthető, hogy méretüknél fogva nehezen tárolhatók és sérülékenyek voltak, így nem csoda, hogy legtöbbjük mindössze egyetlen pél-

dányban maradt fenn. Ez utóbbi megállapítás igaz az előbb felsorolt magyar fametszetű látképekre is, amelyekből – a nagy példányszámban megjelent Schedel-krónika Buda látképe kivételével – csupán egy-egy példányt ismerünk.

A következőkben egy Budát és Pestet ábrázoló fametszet két példányának összehasonlítását mutatjuk be, amely során újszerű megállapításokra jutottunk.

Rózsa György Budapest látképeit katalogizáló munkájában¹ a keleti nézetből készült látképek sorát az 1542-es évszámmal megjelent Enea Vico² metszettel nyitja. Ez a metszet Buda helytörténete szempontjából értékelhető, mivel bizonyára szóbeli elmondás alapján készült, légből kapott ábrázolás. Rózsa György a Schedel-krónikában megjelent Buda látképet nem sorolja a keleti nézetű látképek közé, mert az – véleménye szerint – képzeletbeli, ideális nézőpontból készült.

Rózsa György ugyanebben a művében ismerteti Virgil Solis³ Pest 1542-ben történt ostromát

1. kép. Virgil Solis lappangó 1542. évi Pest ostroma fametszete

1 Rózsa György Budapest régi látképei Budapest, 1963.

2 Rózsa Budapest látképei 1963. 72. szám.

3 Virgil Solis működéséről lásd Thieme, U.–Becker, F. Allgemeines Lexikon des bildenden Künstler.

bemutató, lappangó fametszetét⁴. A metszet egykor gróf Pálffy János⁵ gyűjteményében volt, de további sorsa ismeretlen. Rózsa átvette a Peregriny János⁶ által közölt adatokat, és közzétette a metszetnek a Magyar Történelmi Képcsarnok gyűjteményében fennmaradt fényképét is.⁷ (1. kép)

Már első ránézésre is megállapítható volt, hogy ez a metszet nem azonos Erhard Schön Buda 1541. évi ostroma, nyugati nézetből készült metszetével, amelyen Hans Sachs verse is szerepel.¹⁰ A Germanisches Nationalmuseumban őrzött metszet ugyanis keleti nézetű.

2. kép. A Nürnbergben őrzött, Erhard Schönnnek tulajdonított fametszet

A 36,3 × 101,0 cm méretű fametszet 4 fadúcról készült, és középső illesztésénél az alsó részből mintegy 1,5–2 centiméteres csík hiányzik. Az illesztés felső részénél pont Buda vára van, amelyet egyetlen hatalmas torony jelez. Noha Buda többi részének, a városnak az ábrázolása hitelesnek mondható, a Vár jelképes értékű ábrázolása a kép egészét Buda tekintetében hiteltelenné teszi.

Néhány éve a Nürnbergben lévő Germanisches Nationalmuseum Graphische Sammlung gyűjteményének 16–17. századi, rendkívül gazdag anyagában a magyar vonatkozású topografikus metszeteket néztem át. Ennek során bukkantam egy 36,5 × 85,8 cm méretű fametszetre⁸, amely a leltárkönyv szerint Erhard Schön⁹ műve, és Buda 1541. évi ostromát ábrázolja. (2. kép)

1541-ben Pestet nem ostromolták, maga a hatalmas császári sereg pedig a budai oldalon táborozott, ezért egyértelmű, hogy a metszet nem 1541-ben történt eseményt mutat. Viszont 1542 őszén az eredetileg Buda ostromára indult jelentős császári sereg szeptember közepén az 1541 őszén török kézre került Pestet fogta ostrom alá. A metszet tehát ezt az ostromot mutatja.

Összehasonlítva az azonos eseményt bemutató Nürnbergben őrzött Erhard Schön-metszetet a lappangóként leírt, 1542. évi Pest ostromát ábrázoló Virgil Solis-metszettel, egyértelművé vált, hogy a két metszet ugyan nem azonos példány (tehát nem az egykor Pálffy-gyűjteményben lévő, ma lappangó metszet került Nürnbergbe), de azonos fadúcokról készültek.

4 Rózsa Budapest látképei 1963. 236. szám. Solis metszetét szintén ismerteti Röttinger, Heinrich Neue Mitteilungen über Virgil Solis, Zeitschrift für Bücherfreunde, Neue Folge 16 (1924), Leipzig, 78. p.

5 Radisics Jenő Gróf Pálffy János műkincsei In Magyar Iparművészet 1910. és Horváth Hilda Gróf Pálffy János műgyűjteménye (Művészettörténeti Füzetek 29.), Budapest, 2007.

6 Peregriny János Néhai nagyméltóságú Erdődi Pálffy János gróf pozsonyi palotájában található festmények, miniatűrök és grafikai lapok jegyzéke... Budapest 1909. 152. oldal/99. tétel.

7 Magyar Történelmi Képcsarnok üveglemez fényképek 4698–4701. sz.

8 Graphische Sammlung Inv. Nr. HB 262 Kapsel 1340 Schön, Erhard, Stecher & Meldemann, Nicolaus, Drucker: Die belagerung der Stadt Ofen im Jahre 1541 * 1542 * Papier * Holzschnitt * 36,5 × 85,8 cm (Blatt).

9 Erhard Schön működésének bőséges irodalmából lásd Thieme, U.–Becker, F. Allgemeines Lexikon des bildenden Künstler.

10 Az 1541-ben készült Erhard Schön metszetre vonatkozó legrészletesebb irodalomjegyzéket lásd Rózsa Budapest látképei 1963. 1. szám.

A Nürnbergben őrzött metszet bal széléről hiányzik egy fadúcnak megfelelő metszetrész. Érdekesebb azonban számunkra, hogy a Nürnbergben őrzött metszet középső illesztésénél a jobb oldalon feltűnik Buda várának hitelesnek tűnő rajza! (3. és 4. kép)

Az azonos fadúccokról készült metszetek különbözőségére nagyon egyszerű a magyarázat. A Pálffy-féle metszet valamikor a középső illesztésénél szétvált, és a jobb oldali részből mintegy 5 centiméter széles csík – pont az a rész, amelyen a budai vár volt, kivéve az északi nagy vártornyot – megsemmisült. A metszet két oldalát később újra összeillesztették, már a hiányzó csík nélkül. Az illesztés alsó részén így is maradt még lefelé szélesedő hiány. A metszet felső részénél azonban olyan jól sikerült az összeillesztés, hogy a hiányzó rész nem lett szembeötlő – a budai vár látképéből csupán a nagy északi vártorny került a képre.

A metszeten látható Buda látkép a jól beazonosítható Szent János-, Nagyboldogasszony-, Szent Miklós- és Mária Magdolna-templomok megfelelő térbeli elhelyezésével, a Vár épülettömegének szintén beazonosítható részleteivel, köztük a rendkívül jellegzetes Dunára futó Kortina-fallal, összességében hitelesnek tűnik. A metszeten megfelelő helyre került a Margit-sziget, sőt azon Óbuda is feltűnik, aminek ennél korábbi ábrázolása nem ismert. Mindez arra utal, hogy a metszet (akár Schön, akár Solis műve) helyszínen rajzolt vázlatok alapján készült, akárcsak Schön 1541-es Buda ostrom metszete.

Nem tudjuk, ki volt ez az ismeretlen rajzoló. Mindenesetre Buda várának az 1541-es Schön-metszeten feltűnő, szintén hitelesnek nevezhető látképe és az 1542-es látképen feltűnő Buda látkép összehasonlítása megegyező képi elemeket mutat, természetesen ellenkező nézetből. Így például Schön metszetén a Várhegy a valóság-

3. kép. A Virgil Solis-metszet Buda látkép részlete

4. kép. A Nürnbergben őrzött Erhard Schön-metszet Buda látkép részlete

tól eltérően délről északi irányban laposodik el, és ez a tévedés látható (keleti nézetből) az 1542. évi metszeten is. A mindkét látképen megjelenő négy beazonosítható templomtorony közül háromnak a formája is azonos.

Az előbb leírtakat mérlegelve arra is gondolhatunk, hogy a nyugati nézet (Buda ostroma, 1541) és keleti nézet (Pest ostroma, 1542) helyszíni felvételeit ugyanaz a rajzoló készíthette, sőt az sem kizárható, hogy a keleti látkép helyszíni rajzai is az 1541. évi ostrom során készültek!

Jelen ismertetésünkben nem foglalkozunk annak eldöntésével, hogy a bemutatott metszet Erhard Schön (amint azt a Germanisches Nationalmuseum nyilvántartja) vagy Virgil Solis műve. A Pest 1542. évi ostromát ábrázoló fametszet szerzőségének eldöntése további alapos kutatásokat igényel.

Ugyancsak nem foglalkozunk se Pest, se a kép egyéb részletei (pl. Margit-sziget, Óbuda) ábrázolásainak hitelességével sem.

Annak bizonyítékait is mellőzzük, hogy az ezen a most ismertetett, Pest 1542. évi ostromát

ábrázoló metszeten szereplő Buda látkép az ősforrása a 16. és 17. század fordulóján keletkezett, Budát keletről és északról, sőt – részben – délről bemutató Hans Sibmacher- és Wilhelm Dilich-metszeteknek.¹¹

Összefoglalva: a Nürnbergben Erhard Schön 1541. évi, Buda ostroma címen nyilvántartott metszet és a Rózsa György által leírt Virgil Solis Pest 1542. évi ostromát ábrázoló metszet azonos mű.

A mindeddig csak fényképről ismert Virgil Solisnak tulajdonított metszet eredeti állapotában Buda első teljes (a királyi Vár és a polgárváros) keleti nézetű, a műfaj nyújtotta lehetőség keretein belüli hiteles látképet nyújtja.

Ugyanakkor írásunkban nem egy eddig teljesen ismeretlen metszetet ismertettünk, hanem egy eddig is ismert, ám lappangó (és így utólag hiányosnak bizonyult) metszetnek egy előkerült (de szintén hiányos) példányát. A metszet Nürnbergben őrzött példányán szerepel a budai Vár eddig nem ismert, keleti nézetből készült, hitelesnek tekinthető rajza is, amely ezek sorában az első, a legkorábbi.

11 Rózsa Budapest látképei 1963. 5., 6., 7., 32., 40., 67. szám.

Cégünk fő tevékenysége a nyomdaiparban keletkező papírhulladékok begyűjtése, kezelése, szállítása.

A feleslegessé vált papír gyűjtéséhez, tárolásához a leghatékonyabb eszközöket kínáljuk.

A szükséges eszközöket teljes körű és térítésmentes együttműködés mellett kínáljuk, valamint vállaljuk nyomdatechnikai berendezések telepítését, szervizelését, finanszírozásának átvállalását is hosszú távú szerződés keretében.

Garantáljuk a rugalmas átvételi árakat árkövetéssel, a gyors és pontos fizetést, illetve szállítást.

TELEPHELYEINK:
MAGLÓD: Wodiáner Ipari Park 2. • +36 (30) 695-5368
INOTA: Várpalota, 0198/9 hrsz. • +36 (30) 526-5605
LŐRINCI: 1488/4 hrsz. • +36 (30) 337-5639
Fax: +36 (29) 328-469 • E-mail: info@schozon.hu • www.papirhulladek.hu

SCHOZON recycle

Árulkodó könyvdíszek, betűtípusok, rejtőzködő tipográfus

ROSNYAI JÁNOS NYOMDÁSZ DEBRECENI TEVÉKENYSÉGÉNEK
REJTETT VONATKOZÁSAIRÓL

Bánfi Szilvia

Források híján a hazai nyomdáink tevékenységére vonatkozóan számos eddig nem ismeretes, rejtve maradt információ megoldásával adóskok vagyunk. Ezeknek, a még nem feltárt „fehér foltoknak” a megszüntetését és az eddig megválaszolatlan kérdésekre adandó válaszokat segíti a *Régi magyarországi nyomdák betűi és díszei* címmel kiadott, az 1473–1700 között tevékenykedő magyarországi tipográfiai nyomdai repertórium.¹ A magyar nyomdászattörténeti szakirodalomban ilyen megválaszolatlan kérdések merültek fel a jeles nyomdász, Rosnyai János tevékenységével kapcsolatban is.

Rosnyai Jánosról tudható, hogy 1657-ben a korábbi tipográfus, Renius György júniusi halálát követően vette át a sárospataki fejedelmi nyomda irányítását, amelyet annak 1671. októberi kényszerű menekítéséig vezetett. Az I. Rákóczi György erdélyi fejedelem és felesége, Lorántffy Zsuzsanna által 1650-ben alapított és támogatott nyomdatóműhely sorsa nehézségre fordult, miután fiuk, II. Rákóczi György fejedelem 1660-ban meghalt. Özvegye, Báthori Zsófia rekatolizált, ami által a sárospataki főiskola és a kollégium mellett a tipográfia is veszélybe került. Ezért a kollégium vezetése a Báthori Zsófia támogatását bíró jezsuiták elől – 1663–1665 között – a sárospataki fejedelmi nyomdát Bocskai István zempléni főispán máig nem tisztázott egyik zempléni

1. ábra. A sárospataki könyvdísz 1663-tól szerepelt a debreceni nyomtatványokban

birtokára menekítette.² Sokáig megoldatlan kérdés maradt ugyanakkor, hogy ebben az időszakban hol tartózkodott és mivel foglalatzkodott a sárospataki nyomdász, Rosnyai János.

A választ e kérdésre a 17. századi debreceni városi nyomda anyagának összeállítása kapcsán felfedezett tipográfiai sajátosságok adták meg.³ A debreceni városi nyomdát ekkor, 1661-től 1675. évi haláláig Karancsi György irányította. Ő nem volt képzett tipográfus, működése a legszomorúbb időszaka a debreceni városi nyomdának. Kiadványait igénytelenség, mesterségbeli járat-

2. ábra. A 16. századi Hoffhalter-féle görög betűtípus alkalmazása is Rosnyai János 1663–1665 közötti jelenlétét igazolja

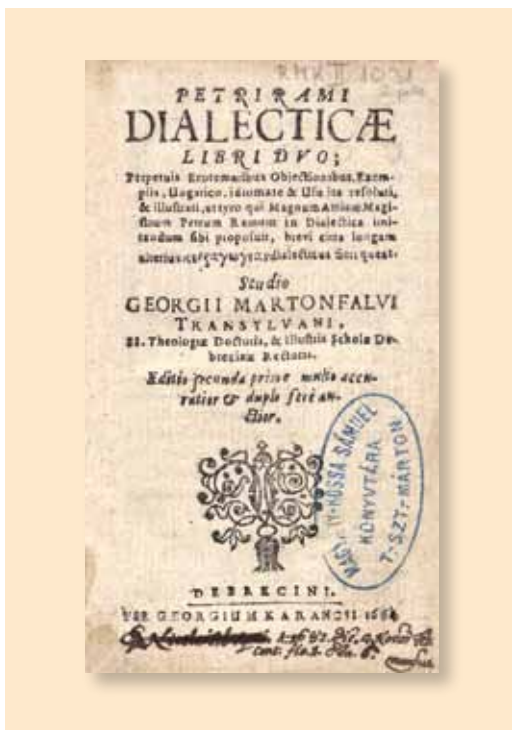
lanság jellemzi. Ezért a gyenge kivitelű nyomdai kiadványait az elődeihez képest szokatlan módon a nagy számban beszerzett könyvdíszekkel próbálta ellensúlyozni. Épp ezért kelte nek nagy feltűnést 1663-tól a civisvárosban a Karancsi György neve alatt megjelentetett szokatlanul szép kiállítású kötetek. Debreceni Szűcs

- 1 V. Ecsedy Judit: A régi magyarországi nyomdák betűi és díszei. Hungaria typographica 1. Bp. 2004.; V. Ecsedy Judit: A régi magyarországi nyomdák betűi és díszei XVII. század. 1. köt. Nyugat- és Észak-magyarországi nyomdák. Hungaria typographica 2./1. Bp. 2010.; Bánfi Szilvia–Pavercsik Ilona–Perger Péter–V. Ecsedy Judit: A régi magyarországi nyomdák betűi és díszei XVII. század 1. köt. Kelet-magyarországi és erdélyi nyomdák, Kassa, Lőcse. Hungaria typographica 2/2. Bp. 2014.
- 2 Takács Béla, *A sárospataki nyomda története*, Budapest, 1978, 50–51. – V. Ecsedy, *i. m.* 2005, 394.
- 3 Bánfi Szilvia–Pavercsik Ilona–Perger Péter–V. Ecsedy Judit, *i. m.* 70–72.
- 4 Debreceni [Szűcs] János, *Idevségnek uta, avagy együgyű rövid tanítás...*, Debrecen, 1663. *Régi magyarországi nyomtatványok 1656–1670.* 4. köt. Heltai János, Pavercsik Ilona, Perger Péter, P. Vásárhelyi Judit munkája. Szerk. P. Vásárhelyi Judit. Bp. 2012. (továbbiakban RMNy 3076).

János⁴ és Martonfalvi Tóth György⁵ írásainak tipográfiai megjelenítése szemmel láthatóan eltér mind a korábban, mind az ezt követően nyomtatott többi Karancsi-féle munkától. Először e két nyomtatványon látható a városi műhely készletébe tartozó nyomdai cifrákból igényesen és izléselesen kialakított keretezett címlap. Továbbá ugyancsak szembevetendő e két nyomtatványnak a gondosan megválogatott, bár már kopott betűtípusokból tipográfiaileg szépen megszerkesztett címlapja, ami nem jellemezte a Karancsi-féle kiadványokat. Még feltűnőbb az 1664-ben nyomtatott két Martonfalvi-műben⁶ fölbukkadó, eredetileg Raphael Hoffhalterhez köthető görög betűtípus. Karancsi sem előtte, sem utána nem használt görög betűt, amely deákos műveltségének hiányáról tanúskodhat. Az őt követő Rosnyai János azonban igen, mégpedig 1679 és 1682 között szerepeltette újból a Hoffhalter-féle görög típust debreceni kiadványaiban.

Debreceni nyomtatványban 1663-tól tűnt fel az eredetileg a pataki fejedelmi nyomda felszereléséhez tartozó, bojttal végződő ornamentális díszítésű levél- és virágdísz.⁷ E záródísz debreceni felbukkanásának különös jelentőséget ad, hogy Karancsi György attól a Rosnyai Jánostól kapta meg, akit a vele elégedetlen debreceni városi vezetés pár esztendő múltán a helyére szánt.⁸ A Karancsi-nyomtatványok miatt kapott sok panasz, elmarasztaló kritika hatására Debrecen városának tanácsa 1671. június 21-én határozott arról, hogy az elhanyagolt nyomda élére új nyomdászt kívánt állítani.⁹ Egy év múlva a városi előjáróság meghívta a megszűnt pataki fejedelmi nyomda tipográfusát, Rosnyai Jánost, aki a meghívást ekkor még nem fogadta el.

A felsorakoztatott tények alapján megalapozottan feltételezhetjük, hogy Rosnyai János nemcsak a sárospataki nyomda díszét engedte át Karancsi Györgynek, hanem személyes jelenlétével, szakmai tudásával is segíthette nyomdásztársát rövid ideig, 1663–1665 között a cívisvárosban. Vagyis a bujdosni kényszerülő sárospa-

3. ábra. A Rosnyai János közreműködését bizonyító debreceni kiadvány (RMNy 3146)

taki fejedelmi nyomdász, Rosnyai János a pataki tipográfia kényszerű szüneteltetése alatti időszakban a debreceni városi officinában dolgozott. Így még inkább érthető, hogy Debrecen vezetői miért őt hívták meg a városi nyomda vezetésére, amikor Karancsi tevékenységével már nagyon elégedetlenek voltak, valamint Rosnyai János miért utasította el Karancsi György életében a debreceniek meghívását. De elődjének halálát követően, Rosnyai János 1677-ben visszatért Debrecenbe. Nyomdászai működésével a városi tanács oly mértékben meg volt elégedve, hogy halála után, 1682 decemberének második hetében „fejedelmi” temetést rendezett nyomdászának.

5 Martonfalvi Tóth György, Kersztenyi inneples, ... Debrecen, 1663. (RMNy 3077).

6 Martonfalvi Tóth György, *Examen logicum undecim decadibus absolutum*, ... Debrecen, 1664. (RMNy 3145); Martonfalvi Tóth György (ed.) *Petri Rami Dialecticæ libri duo*, ... Debrecen, 1664. (RMNy 3146).

7 A 27 × 26 milliméteres záródísz Debreceni Szűcs János, *Brevis traktatus de usu ac praxi veræ logicæ*, ... című logikai tankönyvében szerepelt. (RMNy3075A).

8 A régi debreceni officina hírnevének visszaszerzése miatt a cívisváros tanácsa 1672. június 23-i határozatában döntést hozott arról, hogy a nyomtató műhely élére „Az pataki Typographus is hini kel...”. Csűrös Ferenc, *A debreceni városi nyomda története 1561–1911*, Debrecen, 1911, 108., 338. XVI. okmány.

9 CSÜRÖS: i. m. 338, XV. okmány.

B... mint Bodrogkisfalud

TYPOjam 2015

Major Lajos

Vajon mi sül ki abból, ha ráeresztünk egy csapat „tetre kész” fiatal egy közel sem „álmos” kis falura? Kisebb sokk – gondolnánk.

Bár ez a kérdés nem is olyan egyszerűen megválaszolható. Mert Bodrogkisfalud már alaptól beírta nevét azzal, hogy közösségi összefogással saját gördeszka- és bmx-pályát épített a falu fiataljai számára. Ez a nyitottság, természetes érdeklődés és a faluért való tenni akarás az indítómotorja a s=eee Graphic Design és a Bott Pince közös szervezésé-

ben idén ősszel, a Design Hét ideje alatt, első alkalommal létrejött TYPOjam elnevezésű betűtervező tábornak. Ami nevében is hordozva »jam«, mint »jam session« szót – utalva a betűkkel való önfelelt „örömködésre”. Ami három nagyméretű, egy 4,5 méter magas, faelemekből ácsolt, egy 3 méter hosszú, fekvő porcelánformákból kirakott és egy másik

16 méter hosszú, 14 elemből álló, parafa dugókból épített betűinstallációban valósult meg, ami – a tervek szerint – elárverezve a falu további fejlődését fogja szolgálni.

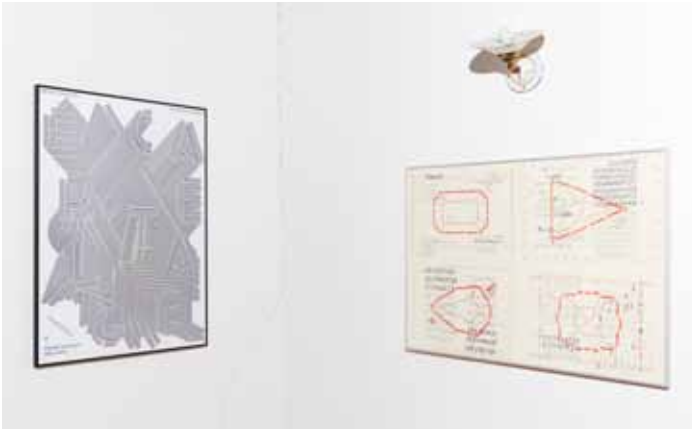
A tábor startjaként a Kaposvári Egyetem – Dobokay Máté, Biró Dávid; a Museum für Druckkunst Leipzig (GER); s=eee (FRA); Benoît Bodhuin (FRA); Philippe Apeloig (FRA); HELMO (FRA); maena (ISL); Pidgeon (AUS) – eredeti szitanyomataiból nyílt kiállítás a „nagy tölgyfa” alatt lévő galériában. Több magyar–francia–német–izlandi–ausztrál alkotás és alkotó, de inkább foglalmazzunk úgy, szinte mindegyik itt a TYPOjam alatt volt látható először Magyarországon. Ezenkívül nemzetközi tipográfiai könyvek és bibliofil kiadványok mint egy mini könyvtárként segítettek a szakmai munkát.

A TYPOjam-ben folyó betű-
 építő munkát a napi work-
 shopok és előadások egészít-
 tették ki: Voronko Vera – kal-

ligráfia; Károly Sándor Áron
 – kemigram; Sukanto Debnath
 (IND) – animáció; Hunya-
 di Máttyás – anyagtudomány;

Kárász Karolina – írástörténet;
 Ádám Anna és Vékony Doroty-
 tya – performance; Hecker
 Péter – akcionizmus; tigrics
 (Bereznyi Róbert) + LAT
 (Juhász Pál és Broder Ferenc) –
 elektronikus zene. Az esti bor-
 vacsorákat a tokaji régióhoz
 kapcsolódó előadások: Alko-
 nyi László szakíró (Kaláka
 Pince), Bodó Judit borász
 (Bott Pince), Hudácskó
 Katalin borász (Hudácskó
 Pince) színesítették, és próbál-
 ták bemutatni a résztvevőknek
 a helyi élet és a borral való
 foglalatosság mindennapjait.
 De külön kiemelném a falu
 apraját-nagyját, a Bodrog-
 kiskfaludért Egyesület tagjait,

a Kisfalucska Vendégházat, akik önzetlen segítségükkel, a felejtethetlen vaddisznópörkölttel vagy a mesés házi készítésű sajtokkal, joghurtokkal és szörpökkel „bearanyozták” a tábor életét, mintha csak egy Jiří Menzel-filmben, a Hóvirág-ünnepben lennénk.

A tábor nagy előnye volt, hogy a résztvevők egy-egy alkotóval nem csak egynéhány percig, egy review idejéig találkozhattak, hanem az egész hét alatt bármikor fel tudtak tenni nekik kérdéseket, legyenek azok betűvel vagy borral kapcsolatosak. Sőt a tábor befejezése után több betűs projekt jelenleg is folytatódik, és alakul. Ezek mint szervezőt, nagy bizakodással töltenek el, hogy talán jó alapjai lehetnek a következő évi, 2016-os tábornak.

A TYPOjam 2015 weboldala:
www.typojam.com

Korea Now!

Major Lajos

Jövő év elejéig látogatható a most szeptemberben, a párizsi Les Arts Decoratifs-ben a Francia–Koreai Év kapcsán, megrendezett Korea Now! elnevezésű, komplex koreai dizájnt bemutató kiállítás a Korea Craft & Design Foundation szervezésével közösen.

A nagyszabású esemény közel 700 műalkotás és 150 művész, köztük textiltervezők, divattervezők, ékszer- és tárgytervezők, betű- és könyvtervezők, valamint grafikusművészek segítségével próbál átfogó képet adni a koreai dizájn erejéről. Amihez szorosan kapcsolódik a történelem és egyben a politika is. Hisz koreai kiállításról beszélünk, de ez valójában csak dél-koreai művészetet és művészeket jelent. Az ország második világháború utáni kettészakítottasága – a mindennapi életben és a vizuális kultúrában is – két különböző országot eredményezett. Az 1988-as szöuli olimpia nagy-

ban hozzájárult a kreatív környezet fejlődéséhez, ami a mai napig tart. Nagyon érdekes megfigyelni azt a gyötrelmes munkát, amivel a koreai dizájn asszimilálni akarja a hagyományos, a „népművészetben” élő sámánisztikus elemeket, motívumokat, és egyúttal új utakat kipróbálva keresi saját identitását.

A kiállítás grafikai szekciója AHN Sang-soo emblematis munkáival indul, akit a koreai graphic design atyjának is neveznek. Jelentős befolyással bír ma is a feltörekvő művésznemzedékre. Fő grafikai programja a hangul ábécé, amit átjár YI Sang költészete és a DADA

mozgalom. AHN Sang-soo elutasítja a tipográfia normatív szabályait, munkáiban a geometrikus játékoság, a nyelvi kódon van a fő hangsúly. Személy szerint nagy rajongója vagyok, és mérhetetlen öröm volt, hogy személyesen találkozhattam és beszélgettem

vele a megnyitó előtti napon. A munkáit már előben, a 2007-es párizsi galerie Anatome-ban is láttam, és azóta vártam, hogy talán ismét, kiegészülve, bemutatásra kerül. De amin a legjobban meglepődtem, és jólesett, az az első mondata volt, hogy: „...ja ... Budapest ... ja ... ja ... Orosz István ... üdvözlöm Öt ... mondja meg neki”. Úgy látszik ő a magyar kapocs a koreai dizájn felé, vagy legalábbis a máig élő kortárs tervezőnk, akit nemzetközi szinten tudnak azonosítani az országunkkal. Talán ugyanaz a „játékosság” iránti tiszteletből szólva, mint PARK Kum-jun, aki a 601 Bisang studio alapítója, és elkötelezett híve a tradicionális alapanyagoknak a könyvkészítésben, mint például a hanji papír. Egyben alapítója az 1989-ben létrejövő Paju Book City-nek, ami több száz független kiadónak lett a példa értékű mozgalma.

Ezekre a nyelvi, alapanyag-beli hagyományokra hívják fel a figyelmet a kiállítást összefogó térbeli installációk, amiket a kiállítás katalógusával együtt a francia Malte Martin és Amélie Lebleu tervezett.

Nagyon finoman és elegánsan vezetik rá a látogatót arra a tényre, hogy innen Európából nézve Gutenberget tekintjük a nyomdászat feltalálójának. De Koreában a 11. század közepétől, a Koyo-korszak (918–1392) vége felé, már találunk olyan feljegyzéseket, amik említik a kínai befolyásból átvett fa nyomódúcos, mozgatható nyomólemezes technológiát. Amit később agyagból készített és kiégetett, mozgatható nyomóelemekkel, majd még később pedig bronz nyomóelemekkel tökéletesítettek. Erre szép példa az 1403-ban megjelent Az erkölcsi szabályok gyűjteménye (Sangyong Yemun) című kiadvány. Ennek ellenére a Yi-kori uralkodók (1392–1910) ideje alatt a könyvkiadás területén mégis a fadúcos nyomtatás maradt az uralkodó technológia egészen a múlt század elejéig.

A fiatal generációt – és most nagyot lépünk az időben a mába – a „Nyugat” felé nyitottság jellemzi, minden előnyös és hátrányos vetületével. Már csak azért is, mert többen közülük a méltán híres hollandiai Arnhem-i Werkplaats

Typografie padjaiban tanultak, átvéve a Karel Martens-i grafikus örökséget. Mint például KIM Na. Akinek a vibráló geometrikus grafikái és KIM Do-hyung munkái zárják a kiállítást. Közrefogva a Practice studio, Therewhere studio, KIM Bo-huy, Chris Roe és PARK Yeoun-joo több termen át bemutatott plakát- és könyvterveit, amik méltán szerepeltek a koreai Typo-janchi elnevezésű, idén negyedik alkalommal megrendező tipográfiai biennálén.

Kapcsolódó linkek:

- ◆ Les Arts Décoratifs
www.lesartsdecoratifs.fr

TABLE OF CONTENTS

3 *Viktória Faludi*: Dear Reader,
 4 *Gergő Gazda*: Checking of printing PDF – in practice
 8 Show it like this before you print it!
 12 *Péter Ratkovics*: Whose is the responsibility?
 14 *Dr. Markus Heering*: Machine and equipment manufacturers are looking forward with high expectations to drupa 2016
 16 *Pál Békésy*: Compensation of colour changes caused by hot foil stamping on the prints
 20 *Szabolcs Horváth*: Conference of maintenance specialists of the Industry
 24 GPWA Green Award 2015
 26 Extraordinary meeting of delegates of PNYME (Hungarian Technical Association of the Paper and Printing Industry)
 29 *Viktória Faludi*: Marzek-Kner jubilee
 34 *Viktória Faludi*: Twenty-five years of the Federation of the (Hungarian) Paper and Printing Industry
 37 *Csaba Marác*: I'll have a shot...
 40 STI Colour Day
 42 *Viktória Faludi*: Tradition vs. New Wave
 45 Europewide successful X-Rite workshop now in Hungary!
 46 *Viktória Faludi*: New location, new possibilities: IGEPa Hungary
 48 SCH-Ózon: paper waste is no garbage
 50 Offset laminated cardboards promise an exciting future
 52 *Emil Eiler*: Extra-profit enhancing colours
 54 *Attila Gera*: Let the ink flow over from monitor to paper
 56 Bálint Manskovits Museum of Printing History opened!
 58 *Béla Szalai*: First authentic view of Buda Castle from 1542 as seen from the east and up to date unknown
 62 *Szilvia Bánfi*: Telltale book ornaments, type founts, typographer in hiding
 64 *Lajos Major*: B... as Bodrogkiszalud
 68 *Lajos Major*: Korea Now!
 70 *Péter Maczó*: Play with me!

INHALT

3 *Viktória Faludi*: Liebe(r) Leser(in)!
 4 *Gergő Gazda*: Kontrolle der Druckerei-PDF – in der Praxis
 8 Zeige it so ehe du es ausdruckst!
 12 *Péter Ratkovics*: Wessen Verantwortung?
 14 *Dr. Markus Heering*: Maschinen- und Gerätehersteller fiebern der drupa 2016 mit hohen Erwartungen entgegen
 16 *Pál Békésy*: Ausgleich von durch Folien-Heißprägung verursachten Farbänderungen auf Drucken
 20 *Szabolcs Horváth*: Branchen-Instandhaltungs-Konferenz
 24 GPWA Grüner Preis 2015
 26 Außerordentliche Delegiertentagung von PNYME (Technischer Verein der Ungarischen Papier- und Druckindustrie)
 29 *Viktória Faludi*: Marzek-Kner Jubileum
 34 *Viktória Faludi*: Fünfundzwanzig Jahre des Verbandes der (ungarischen) Papier- und Dtuckindustrie
 37 *Csaba Marác*: Ich mach mal 'nen Versuch...
 40 STI Colour Day
 42 *Viktória Faludi*: Tradition gegen New Wave
 45 Europaweit erfolgreicher X-Rite Workshop jetzt in Ungarn!
 46 *Viktória Faludi*: Neuer Standort, neue Möglichkeiten: IGEPa Hungary
 48 SCH-Ózon: Papierabfall ist kein Müll
 50 Offset-laminierte Kartons versprechen eine spannende Zukunft
 52 *Emil Eiler*: Extraprofit-erhöhende Farben
 54 *Attila Gera*: Lasst die Farbe vom Bildschirm aufs Papier hinüberfließen
 56 Das Bálint Manskovits Druckgeschichtliches Museum hat eröffnet!
 58 *Béla Szalai*: Erste authentische Ansicht der Budaer Burg aus dem Jahre 1542, vom Osten her gesehen und bisher unbekannt
 62 *Szilvia Bánfi*: Verräterische Buchornamente, Lettertypen, versteckter Typograph
 64 *Lajos Major*: B... wie Bodrogkiszalud
 68 *Lajos Major*: Korea Now!
 70 *Péter Maczó*: Spiel mit mir!